

Антропософски вести

Брой 55
ЙОАНОВДЕН
ЮНИ 2017 г.

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят – д-р Рудолф Щайнер (1861 – 1925 г.) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ

2. Вътрешността на земята и връзката и с човека
7. Етика на човешките отношения
11. Приятелите и сътрудниците на Рудолф Щайнер
14. Превръщането на кармичните несъвършенства в поле за обща съзнателна работа
16. Съвременните мистерии на злото и на изкуплението им с добро - Варна, 1-2 април 2017
23. Двойникът и неговото спасение
25. Прощката - Божественото в човека
28. Антропософски групи в България

Атлантида – Рудолф Щайнер, 1914 г.

„Земята е сцената на човека. В земното съществуване той живее в своята душа и събира в своя Дух силите на звездното небе. Покълвайки с кълновете, цъфтейки с цветовете, давайки плод с плодовете, тъкмо в разгара на лятото човекът се подготвя за едно пълно отдаване на живота си във Вселената. И тогава всяка светулка се превръща в тайнствено откровение за Космоса, всеки полъх в атмосферата – в едно космическо възвествяване, което отеква в земния свят”

Рудолф Щайнер

ВЪТРЕШНОСТТА НА ЗЕМЯТА И ВРЪЗКАТА И С ЧОВЕКА

За един духовен изследовател планетите не са онази мъртва точка, за каквато ги представя естествената наука. Планетите са живи и изпълнени с душа и дух така, както човешкото тяло не е само това, което ни показва анатомията. Както човешкото тяло е изпълнено с душа и дух, така и цялото земно тяло притежава душа и дух. И както кръвта не е само това, което установява химикът, така и определени субстанции и материални слоеве в нашата земя не са само това, което може да установи в тях физикът, кристалографът или химикът. Също както нервите имат не само анатомично, а и значение за изразяване на душевното, така на всичко, което съставя нашата Земя, отговаря нещо душевно-духовно.

Между другото, физическите изследвания могат да проникнат само до една минимална дълбочина във вътрешността на Земята. Колко малко означават няколкото хиляди метра дълбочина, до които може да се стигне. Естествознанието може да се занимава само с най-външната обвивка на земното тяло. За ясновидското изследване обаче няма граници, когато се касае за земното тяло. То може да проникне до самия център на планетата Земя. Според духовното изследване Земята се състои от слоеве, които се възприемат постепенно. Тези, които са присъствали на лекциите за Евангелието на Йоан, си спомнят, че има седем степени на християнското посвещение. Първата е измиването на краката, втората - бичуването, третата - увенчаването с трънен венец, четвъртата - носенето на кръста, петата - мистичната смърт, шестата - поставянето в гроба, а седмата - възкресението. При всяка от тези степени се проявява нещо забележително по отношение изследването на Земята, а именно – на всеки етап става видим един слой. Този, който е преминал първия етап на посвещение, ще прозре първия слой на Земята. Който е постигнал втората степен, ще види втория слой, който изглежда по съвсем различен начин. Този, който е преживял увенчаването с трънен венец, ще види третия слой. Следва носенето на кръста, което прави видим четвъртия слой. Петата степен, мистичната смърт, отваря следващия слой. Следва шестата степен, полагането в гроба. Седмият слой отговаря на възкресението и така се получават седем следващи един след друг слоеве. Отвъд тези седем слоя се намират слоевете, до които се извисяват хората, преминали първите седем. Това са следващите два слоя на планетата Земя, осми и девети. Така че вътрешността на Земята е изградена от девет слоя. Нарисувал съм тези слоеве с еднаква ширина (вижте чертежа). В действителност обаче те са различно широки. Но днес няма да се

ЗЕМЯТА – ПЛАНЕТАРЕН ДОМ И ДУШЕВЕН СПЪТНИК НА ЧОВЕКА

Земята като четвърто планетарно тяло, съпътстващо еволюцията на човека е свързана с него не само физически, но и чрез своите душевно-духовни структури. Но дали днешният човек, живеещ в свят на нови технологии и интернет, загърбил удобно морални ценности и нравствени скрупули се чувства сроден със Земята? Дали тогава, когато преживява природни бедствия и катастрофи и осъзнава своето безсилие не се настройва враждебно към нея? И кой, в случая, е жертвата: човекът, стремящ се да опази материалните си достижения или земята, поради своята свързаност с него? Рудолф Щайнер я нарича „сцена на човека“ и обединява земното и човешкото, заставащи пред духовния поглед като една обща космическа същност

спираме на ширината на слоевете.

минерална Земя
течна Земя
Земя-пара
Земя-вода
Земя-плод
Земя-огън
Земя-огледало
Раздробител

Нека се опитаме да опишем тези следващи един след друг слоеве. Най-горният слой е този, в който се съдържа всичко, което природознанието познава, всичко, което е налице като твърди скали или материал за твърдите скали. Всичко минерално се намира в този най-горен слой и като материя образува земната кора.

Следва вторият слой. Той се отличава от външния най-вече по това, че е в сравнително меко, течено състояние. Всичко, което той съдържа, е от такъв вид, че в окултизма го наричат слой на течната или мека земя. Външният слой се нарича твърда или минерална земя. Всичко, което съдържа този втори слой на Земята, са неща, за които традиционната физика няма понятие, защото не е възможно на повърхността на Земята да се предизвикат състояния, съдържащи това, което в този втори слой е налично като субстанция. То не може да се съдържа на повърхността на Земята, защото му е необходимо огромното налягане на горния слой, което държи заедно съдържанието му. Ако се отнеме горният слой, това, което е под него, ще се разлети с невероятна скорост в пространството. Това е вторият слой.

Третият слой се нарича Земя-пара. Това е слой, който би могъл да се охарактеризира или опише още по-трудно от втория. Представете си парообразна вода. Освен парообразното състояние, тук там в слоя има живот. Имаме следователно слой, в който има живот, за разлика от двата други слоя на Земята, първия и втория, в които няма такъв. Вторият слой притежава огромна възможност за разширяване, тенденция към раздробяване (разбиване на части). За разлика от него, третият слой притежава наличен във всяка точка живот.

Четвъртият слой е от такова естество, че всички неща,

които се съдържат в трите горни слоя и повече или по-малко притежават нещо от нашите обичайни вещества, тук вече нямат съдържанието (материалната същност), което имат на земята. В този слой субстанциите са такива, че нито едно външно съзнание не може да ги възприеме. Те са в астрално състояние. Всичко, което съществува в трите горни слоя на Земята и все още е сродно на намиращото се на повърхността на Земята, тук е в астрално състояние. В този случай можем да кажем както е казано в Библията: „Духът на Господ се носеше над водите“. Да наречем този слой Земя-вода, както се нарича и в окултизма. Тази Земя-вода е в същото време произхода, първоизточника на всичко веществено на Земята, независимо дали се намира в минерал, растение, животно или човек. Това веществено, което всяко земно същество носи в себе си, се съдържа в тази Земя-вода. Трябва да си представите, че освен всички наши физически сили има и астрални първични сили, че тези астрални първични сили се уплътняват във физичното и че тези първични сили се съдържат в четвъртия слой, в Земя-вода.

Петият слой се нарича Земя-плод. Причината за това е много специална. Естествоизпитателите и въобще хората се питат: Как е възникнал животът? Не само в популярни лекции, а и в природо-научни трудове това непрекъснато се дискутира. Но само онези, които са дилетанти в сферата на духовното изследване, поставят този въпрос. За духовното изследване въпросът за възникването на живота въобще не се поставя. Съществува единствено въпросът: Как е възникнало мъртвото? – Веднъж се опитах да ви го разясня с помощта на едно сравнение. Погледнете въглищата: сега те не са нищо повече от камък, а ако проследим развитието на Земята, ще видим, че това, което е във въглищата, произхожда преди милиони години от огромни гори; абсолютно живи са били сега мъртвите въглища.

Ако можехте да видите дъното на морето, ще откриете варовикови образувания. Ако наблюдавате морски животни, ще видите, че те постоянно отделят варовик. Варовиковите черупки са това, което остава като твърд материал. Тук отново имаме мъртвото като продукт на живото. Ако бяхте развили свръхсетивни органи за възприятие, за да се върнете назад в еволюцията на Земята, щяхте да откриете, че всичко мъртво произлиза от живото, че планинският кристал и диамантът, въобще всичко мъртво, идва от живото. Във външната природа вкаменяването е процес, подобен на възникването на нашата костна система. Знаете, че има риби, които все още нямат костна система. В по-ранни състояния човекът също не е имал кости, а само хрущяли. Костната система е един вид започваща безжизненост (неподвижност) в човека. Това е същият процес на уплътняване.

Така трябва да си представяте и живото тяло на Земята. Цялото тяло на Земята е един жив организъм. Правилният въпрос следователно е: Как е възникнало мъртвото, безжизненото? Безсмислено е да се пита: Как е възникнало живото от мъртвото? Първо е било живото, а мъртвото се е отделило като вкаменяване, като втвърдяване. Така по цялото тяло на Земята е имало живот и живото тогава, когато все още не е имало мъртво, е било първоначално жива материя. То все още се съдържа в Земята-плод. Тя не само живее живот,

подобен на сегашния. Тук в Земята-плод се намира най-първоначалният живот, както е имало и на повърхността на Земята, когато не е имало нищо неживо. Така трябва да си представяме петия слой, Земята-плод.

Шестият слой е Земята-огън. Също както Земята-плод съдържа всичко живо, тъй Земята-огън съдържа всичко инстинктивно. Тя съдържа всичко, което е животински живот, живот, който може да има радост и страдание в неговите първоизточници. Може да ви се струва странно, но е истина, че Земята-огън усеща когато се разширява. Това може да се наблюдава. Това е наистина един много чувствителен слой. Всичко, което се намира на Земята, е налице в определени слоеве. Също както мъртвото произлиза от живото, живото произлиза от душевното. Живото не произлиза от физическото. Чувстването, душевното е първоначалното и от него произлиза физическото. Всичко, което е материално, се дължи на душевното.

В този слой по принцип се намира царството на Ариман и от този слой действа той. Това, което се проявява във външните природни явления, във въздуха и водата, в образуването на облаците, което виждаме като светкавица и чуваме като гръм, това е така да се каже, последният остатък – но един добър остатък – върху земната повърхност от това, което като сила е било свързано със стария Сатурн и се е отделило със Слънцето. От това, което действа в тези сили, в служба на Ариман са поставени вътрешните огнени сили. Там е центърът на неговата дейност. И докато духовните му действия се насочват към човешките души и ги водят в заблуждение, виждаме как той – в известен смисъл окован – има във вътрешността на Земята опорни точки за своите действия. Ако познавахме тайнствените връзки между случилото се на Земята под въздействието на Ариман и това, което по този начин е станало негова собствена карма, ще разпознаем в разлюляването на Земята връзката между ужасните природни явления и това, което действа върху нея. Това е останало от старите времена като нещо, което се проявява като реакция срещу светлите, добрите духовни сили.

Ние можем по определен начин да разпознаем отзвук на тези огнени действия, които някога са били отнети на човека, в това, което огънят причинява при такива ужасни природни явления. Не е необходимо да си казваме, че за сегнатите от предизвиканото от кармата на Ариман – която обаче от времето на Атлантида е свързана с кармата на човечеството - имат някаква вина. Това е свързано с цялостната карма на човечеството, която трябва да се носи и от всеки отделен човек.

Тук виждаме зависимост, която ни изглежда като остатък от други прастари катастрофи на човечеството. По времето на лемурийците на човека е била отнета силата да действа върху огъня. Преди това човекът е можел да въздейства на огъня. Поради това старата Лемурия е била унищожена от огнените страсти на хората. Тогава същият огън, който сега е долу, е бил горе. Някога огънят е отстъпил от земната повърхност. Същият огън, който се е получил като екстракт от първоначалния огън, е сегашният неорганичен, минерален огън. Същото се е случило със силите, преминаващи през

въздуха и водата, които чрез страстите на хората са предизвикали катастрофите на Атлантида. Било е една обща карма на човечеството. Вулканичните изригвания и земетресения не са нищо друго, освен отзвук от тези катастрофи. Следва да имаме предвид обаче, че никой не би трябвало да си мисли, че засегнатите от такива катастрофи имат някаква вина за тях и че те не заслужават съчувствие в пълен размер. Това, че вярва в кармата, че човекът сам предизвиква съдбата си, не означава, че не трябва да му се помогне. Към това ни призовава кармата: да помагаме на човека, защото можем да бъдем сигурни, че нашата помощ означава нещо за този човек, което ще бъде записано в кармата му и по този начин тя ще поеме в по-благоприятна посока. Именно към съчувствие трябва да ни води опознаването на света. Така разбирането на нещастните страдащи и засегнатите от такава катастрофа ще ни направи по-съчувстващи, защото се касае за карма на човечеството, поради която отделни негови членове страдат. И тъй като цялото човечество предизвиква такива събития, ние трябва да приемаме една такава съдба като наша собствена, да помагаме не защото го правим доброволно, а защото знаем: Ние сме вътре в кармата на човечеството и вината за тази карма е и наша вина.

Седмият слой се нарича Земя-огледало, също земен рефрактор или земен рефлектор, поради една специална причина. Сега следва нещо, което е може би най-трудно да си представите. На когото не е познато това, което се определя като седемте непроизносими тайни на окултизма, ще му се струва гротескно това, което съдържа този седми слой. Той носи в себе си всички природни сили, превърнати в духовни. Ще го обясня така: Представете си магнетизъм, електричество, топлина, светлина или каквато и да е природна сила, но превърната в духовна. Например магнитът привлича желязото. Това е неорганично действие. Представете си го преобразено в духовно: като че ли магнитът привлича желязото по силата на вътрешна душевна симпатия и си представете електрическият проводник, преобразен в духовно-моралното като че ли нашите природни сили не са механични, равнодушни сили, а имат морални действия. Представете си силите на нагряването, отблъскването, привличането като духовно-морални сили, които искат да направят добро на човека и при това изпитват душевно чувство. Така цялата природа е нравствена (морална).

Но нека си представим природата като неморална - т.е. всичко, което се смята за морално в човешката природа, превърнете в обратното. Тогава ще получите това, което е в слоя Земя-огледало. Следователно там няма нищо от това, което на земята характеризираме като добро, а напротив, там най-силни са всички онези действия, които са противоположни на това, което хората определят като добро. Такива свойства имат материалните съставни части на този слой на нашата Земя. Първоначално те са били много повече, но в хода на еволюцията на морала те се подобряват, така че нравственото развитие на Земята води до пълно преобразуване на силите в това земно огледало от неморални в морални. Нравственият процес в човешкото общество не само че има значение за самото общество, но и за цялата планета. То се изразява в това, че силите в този слой се пре-

върщат в морални природни сили. Когато нашият човешки род придобие най-високия морал, тогава всичко антиморално в това земно огледало ще бъде преодоляно и превърнато в морално. Това е смисълът на този седми слой.

Осмата част на вътрешността на Земята се означава с различни имена. В Питагоровата школа на древността този осми слой носи името „генератор на числа“. В школата на розенкройцерите го наричат „раздробител“. Този осми слой, който също се състои от редица сили, притежава изключителни свойства, които се установяват по своеобразен начин. Когато духовен ученик достигне определена степен, при християнското посвещение това се постига след възкресението, за да добие представа какво се случва, трябва да направи следното: Трябва да вземе например едно цвете, да си го представи духовно и след това да се концентрира върху това място във вътрешността на Земята все едно, че гледа в него през цветето. Тогава през цветето всичко ще се покаже стократно и хилядократно. От тук идва името раздробяващ. Ако вземете нещо безформено, например парче дърво, това няма да се получи. Ако обаче вземете растение, животно или човек, те ще ви се появят в безбройни екземпляри. По същия начин ще видите и произведение на изкуството. Не просто парче безформена материя, а произведение на изкуството, независимо от какъв вид, само да е материално: то ще се появи умножено в безброй екземпляри. Затова този слой в питагоровата школа се нарича генератор на числа – защото той показва в многократен брой това, което на Земята е само в един единствен екземпляр.

Следва деветият слой, който обгръща непосредствено центъра на Земята. За днешния човек, дори и за напредналите духовни ученици, това е изключително трудно за разбиране. Може само да се каже, че някои части от вътрешността на Земята имат известно отношение към определени органи на човешкото и животинското тяло. Преди всичко, тук ще намерите сили, разположени по окръжността. Това са сили, чийто начин на действие е труден за описание. Те са в живо взаимодействие с човешкия мозък и с функциите му. Още по-навътре в тази сфера са разположени такива сили, които са свързани със силите на човешкото и животинско размножаване. Този последен слой се състои от притежаваща морално действие субстанция. Но нейната моралност е противоположната на тази, която трябва да се разгърне на Земята. Защото същността ѝ, свързаната с нея сила, е разделението, раздора и омразата. Тук, в ада на Данте, се намира Каин, братоубиецът. Тази субстанция е противоположност на всичко, което е добро и ценно сред хората. Усилията на човечеството за установяване на братство на Земята намаляват в съответна степен силата на тази сфера. Силата на Любовта е тази, която в степента, в която ще се одухотвори, ще преобрази дори тялото на Земята. Този девети слой представя същностния произход на онова, което на Земята се явява като черна магия, т.е. магия, основана на егоизма.

Такъв е строежът на нашата Земя, видян от ясновидците и преподаван във всички окултни училища, откакто въобще съществуват такива. Това, което виждате нарисувано тук, е мистерия, която наистина се изучава във всички окулт-

ни училища.

Съществуват обаче най-разнообразни връзки между отделните слоеве, също както в човешкото тяло отделните органи са свързани чрез кръвта и нервите. От центъра излизат връзки в най-различни посоки. Две, разположени вертикално една спрямо друга силовни посоки преминават точно през центъра на Земята. Не са възета, а силовни посоки. Има и множество други. Важни за наблюдението са следните факти. Ако изследваме най-горния слой, ще видим че той е прекъснат от една кухина. Чрез един вид канал тази кухина е свързана с петия слой, който наричаме Земя-Плод.

Когато става въпрос за природна катастрофа като изригването на вулкан, в нея участват по-дълбоките слоеве на Земята. Това се отнася както за изригването на вулкани, така и за земетресенията. Материалът на най-горните слоеве се задвижва от силите, които изтичат от Земята-плод към споменатата кухина. Имаме си работа с действия, чийто основен произход е в петия слой на нашата Земя. Участва също така и това, което наричаме Земя-огън, която става неспокойна. Всъщност тя е в постоянно безпокойство, но става особено неспокойна при явления като земетресения или изригване на вулкани. А Земята-плод е тази, от която произтича целият живот, свързана е с всичко живо, но и с това, което чувства, с това, което усеща радост и тъга, с ниско душевното, с неговите страсти и пориви.

В тази голяма област мога да разкрия няколко проблясъка, които осветяват връзката на това, което става на Земята с вълнението на Земята-огън и Земята-плод. Когато днешният човек на нашата Земя е бил оплоден за първи път с повисша душевност и е станал човек, все още имало мощни импулси под въздействието на Земята-огън и Земята-плод. Всичко бушувало по съвсем различен начин, отколкото днес. Хората от лемурийската раса развивали мощна дейност. Целият лемурийски континент, простиращ се между днешна Австралия, Азия и Южна Африка, е потънал вследствие на силно вълнение на плодовия и огнения елемент на Земята. Катастрофата е свързана с това, което се е случвало в живеещите по това време с импулси и инстинкти хора. Някога е имало ще по-интимно взаимодействие между инстинкти, желаниа и страсти и силите на вулканичната дейност. Краят на лемурийския континент е предизвикан от грандиозния егоизъм на последните лемурийски раси, прилагали черна магия, за която ние днес нямаме никаква представа.

По същия начин потъването на Атлантида е свързано с морала на народите на Атлантида. От всичко това са останали само следи. Можем да докажем истинската взаимовръзка между живота на хората и тези явления в природата, но трябва да бъдем много предпазливи, защото лесно могат да се вмъкнат и фантазии. Трябва да се стъпва само върху окултно проучени факти. Окултистите се опитват да установят какво се е случило при изригването на Везувий през 79 година след Христос, при земетресението в Калабрия, при земетресението по времето на Мистерията на Голгота, или в Лисабон през 1755 година. При тези природни катастрофи са загинали множество хора. Загиналите хора едва ли са заслужили това с предишния си живот. Но кармата им е включвала такава смърт. Това е едната причина, поради

която се изследва кармата на загиналите. Другата е следната: В теософските наръчници често ще намерите Камалока и Девакан описани по начин, при който се явяват само като последица от предходния земен живот. В действителност мъртвите продължават да въздействат върху живота на Земята. При промени на Земята, при културни и природни явления, мъртвите хора също играят роля. Представете си, че сте били родени в първите години на християнството и отново в днешно време. През това време фауната и флората в Европа са се променили много. Много животински и растителни видове са изчезнали и са заменени от други. Всичко това се обяснява с действието на сили, които човек притежава, когато не се намира във физическо тяло. Когато днес срещаме животни, различни от тези отпреди хиляди години, трябва да знаем, че те са произлезли чрез съдействието на хората. Така човекът участва по определен начин в това, което наричаме природна сила. Починалите съдействат за преобразуването на природата. В природните явления многократно се изявява онова, което починалите хора внасят в този свят.

Нещата със земетресенията и изригванията на вулканите не са така прости. Те имат съвсем ясна връзка с душите, които трябва да се възплътят, да се инкарнират, по времето, в което се случват такива земетресения. Пред окултиста, следователно, стоят два въпроса за изясняване: първо - какво става с хората, които загиват при земетресението, и второ - какви са хората, които се раждат по това време, за да дойдат на тази видима Земя. Двете изследвания дават картината на взаимовръзката между катаклизмите и това, което наблюдаваме като морално и интелектуално вътре в човечеството. Оказва се, че хората, които загиват при едно такова разтърсващо събитие, независимо от всички други техни кармични предопределености, се събират с души на мястото на земетресението чрез действия от кармичен вид. Всички души, които загиват при такива катаклизми, намират по този начин възможност да преодолеят една последна точка, застанала на кармичния им път, за да се превърнат от материалисти в идеалисти и да достигнат до познание за духовното.

Тези, които се раждат при такива обстоятелства, са души, при които е налице определена притегателна сила към импулсивност, инстинкти и страсти. Те се раждат под въздействието на такива събития и се развиват като материалисти. Природната сила е свързана с това, което хората развиват като своя сила в Девакана, а силите, които възникват при такива катастрофи като реакция на Земята-огън и Земята-плод, имат вътрешно отношение към такива души, които са предназначени през следващия си живот да имат практическо-материалистично съзнание. Следователно, родените под въздействието на вулканично изригване души са материалистичните, невярващите хора, онези, които не искат да знаят нищо за духовния живот.

Това са двата факта, които действително се констатира, така че лесно можете да видите какво ще бъде развитието на Земята в това отношение: Колкото повече се изтласква материализмът, толкова по-рядко ще се случват такива катастрофи на нашата Земя. Съществува привлича-

не на материализма с това, което се намира в Земята-огън и Земята-плод. Нашата Земя ще става по-спокойна и хармонична в същата степен, в която човечеството се освобождава от този материализъм.

През последните столетия съществува забележително развитие по отношение на материализма. Знаете, аз винаги съм подчертавал, че средновековието е било по-духовно, отколкото нашето време. Болшинството от хората, поне в рамките на Европа, са имали по-духовни възприятия. Новото време с надигация се материализъм доведе до многобройни вулканични изригвания. Везувий е единственият действащ вулкан в Европа. Сравнете броя на изригванията на Везувий: особено тежки изригвания са отбелязани през следните години: 79, 203, 472, 512, 652, 982, 1036, 1139... 1872, 1885, 1891... 1906.

Нека всеки направи своя извод от тези числа. Аз мога само да подчертая, че популяризирането на окултните учения се дължи на много по-дълбоки причини, отколкото хората обикновено си мислят. Онези, които са ги въвели, са знаели какво трябва да се случи, а именно – интензивно духовно развитие на човечеството в съзвучие с големите космически процеси. Става въпрос за нещо с огромна дълбочина и значение за целия космос.

И така, още веднъж: Опитах се да споделя за онези, които имат известен опит, духовни сведения по подобаваш начин, да разгледам нещо, за което не се говори лесно дори и в нашето теософско движение. Опитах се да обърна внимание на няколко точки, свързани с най-дълбоките тайни на окултизма. Те са в състояние на направят събитията морално понятни, така, както ги преживяхме през последните дни. За едно нещо трябва винаги да внимаваме. Когато става въпрос за такива всеобхватни взаимни зависимости, трябва да се пазите от всякаква фантастика, която би могла да се прилепи към тях. Трябва да се има предвид само това, което може да се опре на методите, доказали се не от хилядолетия, а от резултатите на окултното изследване. Трябва да се има предвид само това, което произтича от посвещението, което има достъп до такива тайни и се базира на истинско духовно изследване. Върху такова изследване почива това, което днес ви казах за значението на тези събития: както за човека, който загива, така и за човека, който се ражда по време на такива катастрофи, който е принуден от своя собствен стремеж да се възплъти. Това са зависимости, които ни позволяват да погледнем дълбоко в човешката природа.

Окултистът не бива да се страхува да казва и невероятно. Затова накрая искам да кажа още нещо невероятно, което обаче е много надеждно изследвано. При прочутото изригване на Везувий, при което през 79 г. са затрупани Херкулан и Помпей, се е случило нещо забележително. Известно е, че тогава е загинал прочутият римски писател Плиний Стари. Да се проследи съдбата му окултно е извънредно интересно, но във връзка с днешната ни тема няма да се спираме на неговата индивидуална карма, а на нещо друго. Знаете какво се разбира под „Хрониките на Акаша“. Известно ви е, че с помощта на Хрониките на Акаша човек може да се върне в определени периоди, също и по време на изригването на Везувий. Оказва се нещо забележително.

Аз говорих за специфичността на осмия слой, наречен раздробител (размножител) или генератор на числа. Този слой има голямо значение и за физическото тяло на човека. Това, което обикновено наричаме човешко тяло, след смъртта загива във физически и материален смисъл. То се разтваря в най-горните слоеве на Земята, но не и силата, която поддържа формата на физическото тяло. Нея можем да намерим в седмия слой, така наречения огледален слой. Ако в Хрониките на Акаша уловите момента, в който тъкмо е умрял някой човек на Земята и проследите местонахождението на отделните части от неговото същество, ще видите как физическото му тяло загива, но физическата му форма може да се намери в седмия земен слой. В действителност това е един вид резервоар за форми, в който се пазят. Материята загива, но формата остава съхранена.

Ако проследите една такава човешка форма, ще видите, че тя престоява определено време в този седми слой. След това в осмия слой тя наистина се раздробява. Възниква нещо, което преди ви описах за цветето. Тази форма на тялото на даден човек ще ви се яви многократно разделена. Тя ще се появи по-късно при изграждането на следващи хора. Следователно, човекът, такъв, какъвто живее между нас, има не само своята индивидуалност, своята същност; той носи в себе си и формата на други хора в центъра на тялото си. И действително е възможно да се покаже влиянието, което е оказала раздробената форма на Плиний върху мисленето на материалистичните изследователи на природата, които са поели в себе си тази раздробена форма. Сега вече е понятно, че в известно отношение и външното, строежът на нашето тяло, зависи кармично от такива предходни събития. Събитие като смъртта на Плиний действа върху строежа на по-късни мозъци, не върху душите, а върху телесните форми. Това са изключително фини процеси, които са много важни, ако искаме да разберем зависимостите между човека и Земята.

Изпълнени с тайни са взаимовръзките, които се разкриват, когато проникнем в строежа на Земята, защото еволюцията на нашата планета е тясно свързана с еволюцията на човешките сили и на цивилизацията.

Рудолф Щайнер

„Първоначални импулси на духовната наука“

ЗВЕЗДНОТО НЕБЕ НАД МЕН, МОРАЛНИЯТ ЗАКОН – ВЪТРЕ В МЕН

Етика на човешките отношения

Бодо фон Плато е член на Управителния съвет на Антропософско Общество и на Ръководния колегиум на Свободното Висше училище за Духовна наука към Гьотеанума.

Дали възниква конфликт или обединение между хората не е най-важното. По-важно е дали се осъществява реална среща, реално отношение между тях. Бодо фон Плато описва елементи от етиката на отношенията чрез трансформация, определяне на стойности и създаване на едно ново и различно душевно пространство.

Подобно на детето, което възприема околната среда и спрямо нея изковава своята личност, човекът споделя етични стойности според средата си. На отделния човек и до днес е трудно да разпознава оценките – да не говорим да ги трансформира – които действат в него, втъпнени отвън. По-разбираемо и „нормално“ е да се затвориш в една нормативна рамка, която определя какво да правиш и какво да не правиш, кое е добро и кое лошо. Идеята за етика, в която стойностите се изграждат в и от творческия индивид, занимават много мислители от 20 век до днес. Специален принос за това има Хана Арендт с много от своите трудове и статии.

Тя обяснява, че човек се нуждае от дадени отвън указания, а също и как може да ги надхвърли. Хана Арендт показва как в човешкото развитие възниква индивидуалната воля и свързаната с нея способност със собствени сили да определяш кое е „добро и лошо“. Тя описва 20 век като време, през което се осъществява дълбока промяна. За едно функциониращо общество с човешко лице вече не е достатъчно това, че отделната личност следва моралните предписания, предадени с произхода и традициите – тоталитарното дерайлиране на високо културни общества несъмнено са показател за това. Развитието би трябвало да е много повече насочено към това, отделният човек да създава своя индивидуална, неналожена от обществото и въпреки това съответстваща на един по-голям ред етика. Тя не говори в полза на някакво анархично състояние, при което не би имало всеобщо валидни морални правила, а се доверява много повече на такова развитие на човека, което ще му даде възможност сам да създаде своите морални ценности, които да направят неговия собствен живот и живота на средата му смислен. Не е трудно да се разпознае тук близостта на мисленето ѝ с представата на Рудолф Щайнер за етичния индивидуализъм.

Как обаче може да се реализира тази смяна на парадигмата, при която не етиката определя човека, а отделният човек определя етиката? Тази промяна е всичко друго, но не и разбираема сама по себе си. Първите трудности се

появяват още когато детето започва да изказва мнения, които се различават от тези на обкръжението му. Родители, които проявяват интерес, а по-късно критическо внимание към детето или младежа, представляват важна основа по този път към свобода. В тази връзка принципът на самоопределението не придобива надценяема стойност. Във валдорфската педагогика той е конструктивен и днес е залегнал идеално в основата на всяка рефлектираща педагогика, която вече не се опитва да втъпни на подрастващия човек модели и норми, а да събуди у него способност, един ден наистина да вземе живота си

в ръце и да участва в създаването на обществената среда.

При един реалистичен поглед върху настоящата ситуация в света изглежда невъзможно отделният човек да създава стойности, които да служат на едно „отворено общество“ и дори да могат да го конструират. Ние като че ли не сме в състояние нито да гарантираме социална справедливост, нито да съхраним околната среда, да не говорим за изхранване на цялото човечество. Но тази констатация не е основание да изхвърлим зад борда творческата индивидуалност. Много повече си струва именно на този фон да видим какво възпитание, какъв опит, какви научни или художествени начески стимулират индивидуалното създаване на ценности. Именно защото днес фундаменталисти предизвикват ожесточени войни за „правилния“ мироглед или религия, воюващи и мирни области са все по-плътна една до друга и потоците от бежанци няма да спрат, нараства значението на поведението, което вместо върху зависимост, изключителност и изолация гради върху лично разработен ценностен ред, интеграция и сътрудничество. Къде започва тази промяна на парадигмата?

Трансформацията на волята

Тя започва при отделния човек. И в повечето случаи не се случва теоретично, но не и без дистанция към самия себе си или неререфлектирано. Често започва със събитие в живота ни, което не сме очаквали, нещо непредвидено. Случва се нещо, което не мога да подреда в хоризонта на моите досегашни представи. Моите обичайни преценки за добро или лошо, красиво или грозно, правилно или неправилно не могат да определят външното или вътрешно събитие – и в същото време то е такова, че не мога да го игнорирам. Започва търсенето на разбиране. С това задължително е свързан опитът на „нищото“. На първо време този опит на „нищото“ – невъзможността за подреждане – не може дълго да се понася. Отново и отново ни се иска да намерим обяснение и търсенето да свърши. Ако обезпокояващият ме феномен упорито се изплъзва от обяснение, в живота ми започват от-

ново и отново да се случат събития, които не искам да разбера. Тогава започва преобразуване не само в сферата на понятията или представите, а и трансформация на волята. Тази промяна не винаги се забелязва веднага. В малка степен тя се определя или отвън, или от моето съзнание, но е свързана и с двете. Тя приема – по това прилича на съдбата - формата на необходимост и се проявява като свобода в степента, в която я разпознаваме. Основата на етиката на отношенията, както и на етичния индивидуализъм, е във волята.

Изхождайки от тази, възникнала от живота или някоя духовна практика, приета и разпозната промяна, се разкрива ново отношение към мен самия, към хората и света. Аз съм все по-малко този, който си обяснява другите и самия себе си чрез предварително зададени основания или закони, принципи или идеали. Започвам да осъзнавам този вид разбиране като неосъзнато протичащ механизъм, като зависимост от чужда воля, въпреки че изглежда като че ли излиза от мен. Скоро този механизъм ми заприличва на гето, в което сме затворени аз и моите близки.

В този процес на промяна на мястото на привидната сигурност на преценката, наред с неизбежната и може би никогато неизчезваща напълно несигурност настъпва един растящ интерес към уникалността, различността и разнообразието на всички явления, процеси и същества. Тази несигурност не се дължи на липса на преценка (може дори да се появи засилена нужда от преценка), а на готовността по-бързо да се анализират преценките, да се усети тяхната преходност и ограниченост. Установява се една естествена дистанция спрямо преценките (мненията), собствените и чуждите. Нещо като свободно пространство между непонятното и опознаването му, нещо, което преди се е проявявало като „нищо“, става забележимо. „Нищото“ – ако може да бъде издържано достатъчно дълго време – става свободно пространство, в което се очертава едно място.

Преоценяването, другият подход към проявяващи се днес във всеки живот феномени, ускорява и задълбочава този процес на преобразуване на волята. Тези феномени са свързани с различни по размери отношения, преди всичко с отношението към самия себе си, към другите, отношението към разбирането или истината. Те могат да се разбират като примери за етика на отношенията, която може да стане същевина на етичния индивидуализъм.

Три практически опита:

Самотност - Основен опит, основно чувство на съвременния човек е самотността. Ние всички сме ужасно самотни, често пъти така, както преди са били само умиращите. В това отношение виртуалните мрежи не променят нищо, а по-скоро засилват усещането, че в края на краищата си сам. Обикновено самотата се счита за нещо негативно и ние се стремим да я предотвратим, да я избегнем. Всъщност е точно обратното. Хана Арендт вижда в самотата същинското условие за социалност (общуване), изградено върху осъзнатия индивид, който е в разговор със самия себе си: „Начинът на съществуване, който е налице при този мълчалив разговор между мен и мен, наричам самотност.” Райнер Мария Рилке я счита за заблуда на любовта, когато обичащите се закри-

ват един с друг своята самотна участ. За поета истинската любов се превръща в пазител на самотността на другия. При този вид любов аз вече не се стремя да елиминирам своята самотност чрез другия, а напротив - свързвам се с този, който не само уважава моята самотност, а и я прави възможна. Самотността от недостатък се превръща в основен градивен материал на етиката на отношенията.

Непознатост – От една определена възраст – днес между 12 и 14 години – ние започваме повече или по-малко да се чувстваме чужди. Първо се чувстваме чужди в средата, към която принадлежим. Забелязваме, че сме различни, че не пасваме към нея. Колкото повече след това сами избираме средата според предпочитанията и дейностите си, толкова повече забелязваме, че тя ни остава чужда и усещаме, че всъщност не знаем кои сме. Не само моята среда ми е чужда, аз самият съм си чужд. Най-въздействащо това непоносимо състояние е описал Албер Камю в романа си „Чужденецът”. Камю използва един френски, който е лишен от всякаква мелодия, като че ли е пипал този език и всяка негова дума с ледени ръкавици като нещо, което му е безкрайно далечно. Не само безутешното съдържание, преди всичко този стерилен, целенасочено елементарен и немелодичен език дава възможност да се усети това, че човекът е един чужденец. В ежедневието ние се стремим към това да не се чувстваме чужди, да се адаптираме, да забравим своето усещане за изоставеност, за това, че съществата, нещата и ние самите сме си чужди. Разбирането и приемането на чуждото, различното – вместо тяхното потискане – много повече от самотността са стъпката, която може да ни направи способни да общуваме.

Противоречивост – Накрая има и един трети елемент, който обикновено се счита за отрицателен и за качество, което трябва да се превъзмогне. Неговата преоценка освобождава потенциал, който е задължителен за едно мултирелигиозно и мултикултурно общество. Желанието ни е светът да е истински, хубав и добър. Ние самите също искаме да сме такива – и владеем многобройни, често несъзнавани методи да изглеждаме на самите себе си истински, красиви и добри. И все пак: Всеки дори и наполовина честен поглед към самите нас показва, че се заблуждаваме, че често пъти действваме грозно, че предизвикваме лоши неща. „Съществува ли действително лошото и хора, които наистина са лоши?” пита Петер Хандке. „Не”-то звучи без да е казано. Ние не сме нито добри, нито лоши, но всеки момент сме способни и на едното и на другото. И обикновено не сме готови да се разпознаем в тази цялост с всички наши противоречия. Искаме да сме в хармония със самите себе си и изискваме това и от другите и ни е трудно да видим собствената си противоречивост и да приемем тази на другите. Социалната естетика на Фридрих Шилер стига до разбирането, че човекът е истински красив със своите противоречия. Как изглежда тази красота – особено когато стане екзистенциална и обществена?

Самотност, непознаване и противоречивост изглеждат като три сфери на опита, които общо взето трябва да прикриваме или избягваме. В рамките на етиката на отношенията, в която отдаваме максимално значение на отношението към другия и се опитваме да изградим творчески отношения, не

само че трябва да приемем тези три практики, но и да се научим да ги обичаме. Какво се случва, когато започнем да обичаме самотата, непознаването и противоречивостта у нас и другите?

Сантименталност като ключов елемент

Ако започнем с изследването и съзнателното преживяване на тези парадоксални практики, ще станем в известен смисъл уязвими. Ще станем сантиментални. Няма повече да сме герои. Сантименталността ще се повиши; може би и чувствителността. Ще станем по-впечатлителни. Всичко ще ни вълнува повече. Никаква сигурна оценъчна бариера няма да ме разделя от чуждото, непознатото. Ще стана по-възприемчив за страданието и радостта на другите. Сантименталността ще стане ключов елемент на една етика, която ще ни отвори за непредвидим живот, вместо да ни затвори в познатото, в миналото или в традицията, дори повече - тази уязвимост ще ме направи по-пропусклив за всичко духовно.

Тя ще ме подготви за реализиране на човешки и духовни практики. С какъв произход ще са тези практики може лесно да се установи по три критерия: Ще ме направи ли опитът по-скромен? Ще ме направи ли по-свободен? Ще стана ли по-отговорен? Скицираното тук състояние на ранимост, на чувствителност за другия няма да направи човека генерално по-отворен за духовни занимания, а за човешки и душевни ангажменти, които могат да отговорят положително на тези три въпроса.

Три преоценки

Сега стигаме – противно на първите три феномена – до три качества, които всеобщо се ценят високо, но по смисъла на етичния индивидуализъм получават нова оценка. Става въпрос за качества, с които ние напълно естествено се идентифицираме, които тук обаче губят валидността си. Тези процеси на преоценка протичат след преминаване през „нищото“, за което намекнахме в началото. Те стават осезаеми едва във връзката си с повишената чувствителност и сантименталност.

Аргументирането се превръща в очевидност – Твърдение, което трябва да удостовери или обоснове друго твърдение, се счита за аргумент. Който иска да разбере, търси обяснения и те стават аргументи, когато други обяснения ги конкурират. Който вярва, че е прав, се нуждае от аргументи, за да направи валидно това, което му се струва правилно. Научният живот преминава основно в дискусии на състезаващи се една с друга аргументации. Както аргументът се базира върху логиката, така интуитивната увереност, очевидност, се базира на нагледността (образността). Нужно ѝ е наблюдение, водещо до вътрешна увереност, живот и рефлектиращ опит. Аргументът - напротив, нуждае се от критика и дискусия, от доказателство. Математиката или изкуството са най-близко до разглежданата тук очевидност, ако математическите пътища водят до интуитивно благоразумни резултати, чието правилно и грешно не изглеждат субективни; ако едно произведение на изкуството чрез естетическата си сила развълнува наблюдаващата го душа и я накара сама да познае това, за което говори произведението. Духовен и социален живот, който е белязан с аргумент, по принцип се различава от живот, почиващ на вътрешен

поглед и интуитивен светоглед, при което последното може да бъде легитимно днес след като премине през критиката на разбирането и преценката. Ако нещо стои ясно пред очите ни, всяка аргументация губи значението си. Стремещт към аргументиране намалява в същата степен, в която се повишава за нас значението на това, към което нашият живот действително е ориентиран и обратно.

Справедливостта се превръща в социална асиметрия. – Още по-трудно е, на мястото на справедливостта да поставим в нашето съзнание „социалната асиметрия“. Общо взето ние бихме искали всичко, което се случва около нас да е справедливо – едно изравняване на различните интереси и дарби, което да доведе до хармония в съвместния живот. Но действителният живот – и преди всичко социалният – не всеки път е несправедлив, но винаги е асиметричен като пръстите на ръката или нашите деца, които всички са индивидуално различни. Едно дете трябва да е щастливо, когато родителите се отнасят към него не така, както към братята и сестрите му, когато родителите му разбират от индивидуалност и несравнимост. Без да пренебрегваме равенството пред закона и правата на всеки човек, можем да започнем с любов да наблюдаваме социалната асиметрия. Може би днес – за разлика от миналото – е все по-важно да се научим да гледаме на социалната асиметрия като на отговаряща на индивидуалното съзнание, да я разбираме и да живеем с нея, вместо да искаме уравниваща социална справедливост. Този опасен и засега непопулярен въпрос ще промени основно нашите междуличностни отношения, без да оправдава социалните несправедливости. Но тук ще стане разбираемо едно ново ниво, едно ниво на междуличностното, на което отделният човек няма да се доказва чрез сравняване с някой друг.

Истината се превръща в правдивост. - Накрая ще преодолеем илюзията на истината – не в смисъл, както днес често се случва, че не съществува истина. Илюзията на истината се състои в това, че смятаме, че можем да притежаваме истината. Който мисли, че я притежава или че защитава нещо в нейно име, губи в тази си самонадеяност своята човечност, защото тя е от друго измерение, различно от човешкото. Ние можем да изразяваме нашето отношение към нея, можем да я търсим или да се стремим към нея. При това ще разберем нашата едностранчивост и колкото повече се доближаваме до нея, толкова повече ще ни става ясна отдалечеността ни от нея. Предаността ми към истината се превръща във вяроност към мен самия и към моето търсене – и по този път се превръща в правдивост. По този начин ние намираме едно качествено ново отношение към нашите ближни. Тогава вече няма да питаме дали някой представлява истината или колко близо е до нея, а дали е верен на самия себе си, дали е честен колкото е възможно повече със себе си. Тази правдивост е близка до разбирането за истина на Валтер Бенджамин, за когото истина не означава разбулване, което унищожава тайната, а подобаващото ѝ откровение.

Да изградим едно ново място

Нашата растяща интелигентност създаде днес обществени строеве, чиято сложност превишава способността ни да ги разберем. Но в това, ставащо все по-необозримо об-

щество, с неговата абсурдна консумация, неговото неограничено производство, неговата бедност и неговите ексцесии живее невидимият крехък индивид. От него зависи чрез отношението му към самия себе си и към другите, чрез способността му да създава връзки, да изгради място, каквото никога не е съществувало. Това място, което досега не е съществувало, ще бъде едно ново творение, ново мироздание, вселена.

На това място ще съм в състояние да забележа някой в самотата му, като че ли той е равен на мен чужденец, когато виждам за първи път и когато искам гостоприемно да прегърна. Ще го поканя, за да се уча от него. Ще приемам другия с цялата му различност и противоречия. Нито ще възхвалявам, нито ще отхвърлям неговите противоречия, а внимателно и с обич ще ги разгледам и ще го насърча със собствени сили да ги понася и да ги трансформира. Защото това е неговият единствен живот с възможностите и невъзможностите, които втори път няма да има.

Ако досега сме срещали предимно хора, които са подобни на нас, сега ще срещаме такива, които първоначално няма да са толкова близки до нас. Когато започнем да обичаме самотата, различността и противоречивостта на другите, ще се научим на това и спрямо нас. Това е може би най-трудното. Така ще можем да излизаме от равновесие, защото вече няма да е необходимо да сме герои, а една впечатлителна, отзивчива, отворена и възприемчива личност – би могло да се каже: повече жени, отколкото мъже ще бъдем на това място, повече възприемащи, отколкото създаващи.

Това, което важеше в миналото, губи тук своята валидност и призиванието израства от бъдещето. Тук ще се чува мисленето на един Иван Илич например, който пред вид на настъпването на втората половина на 20 век тотално променя своите първоначално философско-теологично формирани мисли и не само се превръща в един от философите на ограничението на растежа, а се обявява за привърженик на неговата раздвоеност между традиция и неизвестно бъдеще и при това описва едно ново измерение на злото, отговарящо на една радикално индивидуалистична етика: „Аз

живея освен това с усещането за максимална раздвоеност. Не мога без традицията, но трябва да призная, че нейното институционализиране е коренът на едно зло, което е по-дълбоко от всяко зло, което бих могъл да разпозная с невъоръжено око и дух.”

Ако тук моята вътрешна увереност застане на мястото на аргументирането, по думите на Илич: на мястото на институционализираната традиция, ще мога да започна да се интересувам за увереността на другия. Нито той, нито аз имаме основания да се аргументираме, да се защитаваме или да се оправдаваме. Нашите отношения могат да бъдат спокойни или проблематични, щастливи или нещастни, може да бъдем съгласни или несъгласни един с друг – все едно е: на фона на преживяната самота, приетата различност и естетическия усет за противоречивостта, възможността действително да се опознаем и открием, прави всичко това маловажно. Социалната асиметрия – терминът, който най-вероятно принадлежи на делото на италианския философ Giorgio Agamben – се състои в това, да не гледам на другия като на мое отражение и да искам да коригирам всички различия, а да го приема и ценя с неговите различия, нещо повече: да ги желая. На това място съвсем естествено вместо истина ще имаме смелостта и желанието да бъдем верни на самите себе си - аз повече не изисквам истина, а искам да се погледна сам в очите и да видя другите.

Този път, който води през „нищото“ дава възможност не само за създаване на различни връзки и уникални отношения с живеещите с нас хора, но и с тези, които вече не са сред нас. Те се откъсват от нашия физически и духовен поглед и въпреки това са тясно свързани с нас. В тази свързаност те ни дават възможност да разберем идеи и форми на живот, с които не сме запознати, да ги задълбочим и да живеем с тях. Тук скицираната етика на отношенията подпомага живата връзка с починалите. Тяхното „с нас“, нашето „с тях“ ни позволява да навлезем по-дълбоко и по-човечно в живота, в света.

Бодо фон Плато

НОВА КНИГА

Може да се каже, че за пръв път едно „неантропософско издателство“, и то издателство с висока репутация на нашия пазар – „Кибеа“, прояви интерес към книга от антропософски автор.

Авторът Бастиан Бан е холандски антропософ и пастор в Християнската общност. Между останалите му книги са „Стари и нови мистерии – от изпитанията до посвещаването“, „Пътища към християнската медитация“, „Коментар върху Химическата сватба на Християн Розенкройц“.

Според думите на Бастиан Бан, „тази книга е необходимост и същевременно предизвикателство. Ще се осмелим да прекрачим в един паралелен свят, в който,

НОВА КНИГА

танцувайки, ни посрещат гноми, силфи и саламандри...“

За свидетели на своята необичайна гледна точка Бан призовава исторически източници – от ирландските друиди през Парацелз до визията за една бъдеща духовна физика. Той цитира Рудолф Щайнер като един от малцината, занимавали се сериозно с тази тема през ХХ век. Но онова, което изключва тези необикновени истории от сферата на фантастиката, е едно прастаро, почти напълно забравено разбиране на ранните християни – за тях Христос е Господарят на елементите, цар и спасител на всички твари.

Предговорът към българското издание е написан от д-р Димитър Димчев.

НОВА КНИГА

ПРИЯТЕЛИТЕ И СЪТРУДНИЦИТЕ НА РУДОЛФ ЩАЙНЕР

СИЛИТЕ НА ВИСШИЯ АЗ МОГАТ ДА ДЕЙСТВАТ ПРАВИЛНО САМО ТАМ, КЪДЕТО ВЪВ ВИСШЕ ЕДИНСТВО СЕ ОБЕДИНЯТ НАЙ-КРАЙНИТЕ ПОЛЯРНОСТИ

В живота на всеки антропософ има такива моменти, когато той се нуждае от силно вътрешно разтърсване, за да изживее правилно своята карма. И това може да се изрази с думите: Осъзнай каква колосална отговорност носиш ти като антропософ пред Духовния свят. За всяко свое деяние, свързано с Антропософията, ти ще трябва да дадеш отговор пред висшите сили на Духовния свят, от които си получил Антропософията. Зад настроението, изразено с тези думи, стои мистериината формула : "Бъдете съвършени така, както е съвършен вашият небесен Отец!". Но в реалния живот едно такова внезапно осъзнаване на своето дълбоко несъвършенство и пълна морална несъстоятелност пред такова високо изискване, може да породя в човека страх и впоследствие да го доведе до вътрешна резигнация и отчаяние. Тогава, за да бъде в състояние да следва по-нататък предначертания от кармата жизнен път, човекът би имал нужда от други напътстващи думи: Постарай се, въпреки всичко да извършиш необходимото, опирайки се на най-доброто от себе си. Дори ако не чувстваш в себе си достатъчно сили и способности, прояви мъжество и покажи доверие към висшите сили, които тогава ще ти помогнат да достигнеш онова, което ти счита за правилно. Зад настроението на тези думи се крие втората мистериинна формула: "Защо Менаричаш благ? Никой не е благ освен самият Бог." Но преобладаването в душата на това второ настроение може да доведе с времето до вътрешна гордост и надценяване на своите реални сили, в резултат на което този човек отново ще има нужда от първото предупреждение. Защото благодарение единствено на съвместното действие в душата на езотерика на тези два принципа, могат да му се открият вратите на храма на истинските християнски Мистерии.

В един от езотеричните уроци Рудолф Щайнер говори за това, че Парсифал преживява с особена сила тези два полярни принципа в процеса на своето посвещение в Мистерията на Граала. При това той изживява страха, който дебне всеки човек, стремящ се да се приближи към Прага на Духовния свят без необходимата подготовка, следвайки пътя, който води към среща с големия Пазач на Прага. На второ място духовният ученик преживява срама от своето духовно несъвършенство пред лицето на Духовния свят, в стремежа си да се приближи по пътя, водещ към среща с малкия Пазач на Прага. При среща с Мария Щайнер и Ита Вегман и при съп-

рикосновение с реалността на техните духовни същества, хората са преживявали този страх и срам, защото в определен смисъл те са били живи носители на два мистериинни потока. Наистина, при среща с Мария Щайнер в момент, когато чрез нея говори нейното висше същество, е било възможно да се преживее реалният страх, подобен на онзи, който възниква в духовния ученик на прага на Духовния свят. И далеч не всички са могли да издържат на този страх, който често остава несъзнателен, в резултат на което твърде често те се превръщат в нейни врагове. Също така при среща с Ита Вегман, ако тази среща се случва в момент, когато чрез нея се проявява нейната висша същност, човек е можел да преживее дълбокия срам от своите несъвършенства, като отражение на второто преживяване на духовния ученик на прага на Духовния свят. Това чувство също е било непоносимо за мнозина, които са предпочитали да избегнат срещата с нея.

В какво се е състоял по-дълбокият езотеричен смисъл на призоваването на тези две толкова полярни индивидуалности в първото ръководство на Обществото? Можем да получим отговора на този въпрос чрез едно сравнение. Ако се опитаме да охарактеризираме духовната същност на Мария Щайнер с един образ, бихме могли да кажем, че тя е подобна на пламтящ огън или мълния, която е способна с мощно избухване да озари всичко наоколо с неземна висша светлина. Но още в следващия миг да постави граница и да отблъсне, а понякога и да изгори, причинявайки болка, предизвиквайки страх и неприязън.

Напротив, ако се опитаме да намерим образа, който най-добре съответства на характера на Ита Вегман, тогава трябва да се обърнем към елемента на водата, която е своеобразен противовес на необичайната волева активност на нейната индивидуалност в предишните й инкарнации. Затова е най-добре да сравним вътрешното същество на Ита Вегман с мощен океан, който носи и направлява със своите дълбинни течения многобройни кораби. Всеки момент тя предоставя на тези кораби възможността да следват не само посочения

път, но и всички други, като свободно следват ветровете или напредват срещу по-дълбоки морски потоци. Ако не внасяме никакви оценъчни или псевдо-окултни интерпретации, това сравнение може да ни помогне да погледнем в самата същност на езотеричната задача на първото управление. Защото обединението на огъня и водата – което в този случай е

Ита Вегман, 1910 по време на обучението си в Цюрих. Фото: С Ruf, Цюрих

трябвало да се осъществи на социално ниво – е главната тайна на медното море в розенкройцерските мистерии, а значи и духовна основа на издигнатия от тях „велик храм на човечеството“.

Във връзка с разкриването на езотеричния смисъл на „Легендата за Храма“, Рудолф Щайнер обяснява същността на „медното море“ така: „Медното море – това е отлив, който възниква, когато по определен начин се смесва вода с руда (огън). Трима чираци правят това неправилно. Но след като Тубал-Каин открива мистерията на огъня на Хирам, Хирам се оказва в състояние да съедини правилно водата и огъня. Благодарение на това възниква медното море. То е тайната на розенкройцерите. То възниква, когато водата на спокойната мъдрост се съединява с огъня на астралното пространство, с огъня на страстта. Благодарение на това се образува такова съединение, което става „медно“ и което може да бъде взето в шестата кутурна епоха, ако към това се присъедини тайната на светия златен триъгълник, тайната на Атма-Будхи-Манас. Този триъгълник, заедно с медното море ще бъде съдържанието на обновеното християнство на шестата културна епоха.“

В приведения коментар на „Легендата за Храма“ се съдържа ключът към разбирането на основната езотерична задача на първото ръководство. Съвместната дейност в него на Мария Щайнер и Ита Вегман е трябвало да доведе на социално-окултното ниво до възникването на „медното море“ като езотерична основа за издигането на земята на социалния храм на истинското Антропософско общество, Основополагащият камък на който е бил заложен на Рождественското събрание.

А в друга лекция Рудолф Щайнер казва за съединението на принципите на водата и огъня следното: „Азът на човека ще се освободи от принудата на земното царство в огъня и водата на чистите астрални сили, силите на Духа. И той ще бъде върнат обратно на изначално чистите елементи на огъня и водата.“ От тези думи следва непосредствената връзка на „рудното море“ с принципа на индивидуалния „Аз“ в човека, развитието на който е централната задача на Новите Мистерии. Защото силите на Духа (Висшия Аз) могат да действат по правилен начин само там, където във висше единство се издигат и обединяват най-големите полярности, в случая огънят и водата. В социален план това означава онази кармическа алхимия, висшият идеал на която е изразен в думите: „Защото там, където двама или трима са събрани в Мое Име, там съм и Аз сред тях.“

За постигането на тази цел Рудолф Щайнер, като представител на Мистерията „Аз съм“ и съвременен носител на златния триъгълник, не само е предал на членовете на Антропософското общество чрез силите на своя Висш аз, пронизан от Христос, най-дълбокото учение за инкарнацията и кармата в християнска форма, но също така им е разкрил тяхната обща михаелическа карма, като основа на новата социална общност. И същевременно чрез силите на златния

триъгълник той е пристъпил към основаването на трите класа на Школата на Михаил на земята.

Но Рудолф Щайнер е можел да превърне Антропософското общество в нова кармическа общност, само ако се обединят двата основни мистерийни потока, представени в първото ръководство от Мария Щайнер и Ита Вегман. В светлината на социалния импулс на Рождественското събрание ние можем да открием в неговите думи за „християнството на бъдещето, което ще притежава тайните на медното море и златния триъгълник“, че в най-близкото му обкръжение Мария Щайнер и Ита Вегман представляват принципа на „рудното море“, а самият Рудолф Щайнер – принципа на „златния триъгълник“. А тримата заедно – „тайната на Християн Розенкройц“.

Още две качества на огъня и водата могат да ни помогнат да постигнем по-дълбоко разбиране за вътрешния характер на двете най-близки сътрудници на Рудолф Щайнер. Най-важната особеност на огъня се състои в това, че естествено присъщото му движение винаги е насочено нагоре, към небесните висини, откъдето във всички времена хората са били давани най-възвишените откровения. Тази особеност на огъня съответства на постоянния стремеж на човека да се изкачи на върха, откъдето се открива обзор върху цялата местност, а заедно с това и възможността да

Рудолф Щайнер, отдясно Ита Вегман и Мари Щайнер от лявата страна

я обхване с един поглед, сякаш от висотата на птичи полет, веднага да оцени целостта на ситуацията и бързо да вземе правилното решение. Именно това качество е било особено присъщо на Мария фон Сиверс. Затова тя е била призвана да помогне на Рудолф Щайнер в организацията на цялата практическа работа повече от всеки друг в неговото обкръжение. Отначало помага за организацията на „Немската секция“ на Теософското общество, а по-късно и на Антропософското общество (1913 г.). Днес ни е трудно дори и да си представим обема и темпото на работата, осъществена от Рудолф Щайнер в първите години на създаването на Движението. И всичко това е станало възможно, само защото до него е била Мария фон Сиверс с нейната способност на гениален организатор, който постоянно държи в своето съзнание цялата социална и духовна конфигурация на Обществото. Това дава възможност на Рудолф Щайнер да посвети всичките си сили на развитието на Духовната наука.

Напротив, основното качество на водата е постоянният стремеж да слезе долу, в съкровения дълбини на земята, където почиват от никого не откритите сили на новото знание, произтичащо от тях – знанието, което се разкрива в действието. Именно това качество на водата, изразяващо се в човека във външно почти незабележим, но много интензивен стремеж към постоянно задълбочаване на своя душевен живот, ние откриваме като най-важна особеност на характера на Ита Вегман. В мълчаливата саможертвена отдаденост да съпровожда Учителя в годините на висшия духовен подем и максималната активност на неговия мощен Дух, която видимо изгаря неговата крехка физическа обвив-

ка – за тази задача най-добре подготвена е била именно Ита Вегман. Като извор на прохладна вода, утоляваща жаждата на пътника, който изнемогва под тежестта на непосилната работа от дългия път, но който е длъжен да върви все по-нататък без отдых и почивка – защото му е останало малко време – такова е било въздействието върху Рудолф Щайнер на онази душевна атмосфера, с която тя неизменно го е обграждала. Това са двете основополагащи качества на Мария Щайнер и Ита Вегман, които на езика на древногръцките мистерии бихме могли да охарактеризираме като вътрешна ориентация на първата към мистериите на бога Аполон, или бога на небесните висини, а втората – към бога Дионисий, или бога на земните дълбини. С основаването на християнството двете мистериини направления са продължили да съществуват само в съкровени, строго затворени кръгове, в които посветените са търсели синтеза на двата пътя на основата на сили, произтичащи от Мистерията на Голгота. В лекциите за „Мистериините места на средновековието“, прочетени веднага след Коледното събрание, Щайнер подробно описва опит за такъв синтез. По-късно този синтез е бил напълно реализиран в розенкройцерското течение като „течението на средата“. Става дума за „характерно-типични“ посвещения, свързани с издигането на висока планина, и сливането под земята в дълбока пещера. Резултатът от посветителното преживяване на планината е било пробуждането в ученика на нова способност за значително по-духовно постижение на даденото на човечеството „религиозно откровение“ в стария завет и новия завет. После следвало сливането в пещерата. В нея ученикът преминавал през съвсем друго, полярно, послветително преживяване, резултат от което било постигането от него на способност да съзира „онова, което е работата на боговете зад нещата и природните процеси“. В резултат на двете преживявания в ученика започвали да живеят „светлината на висините и чувството за дълбините“, които той по-късно е трябвало сам да обедини в своята душа, благодарение на своята вътрешна работа. А за нейната успешна реализация той е получавал от своя учител следното наставление. „Те трябва да се срещнат вътре в човека. Тогава той ще намери силата на творещия Бог в своята вътрешна същност.“ Така че описаните преживявания водели ученика съответно към познание на онова, което днес е съдържанието на двата основни раздела на Антропософията: христология и космология. Лесно е да се открият в казаното онези вътрешни качества, които в най-голяма степен са били присъщи на Мария Щайнер и на Ита Вегман. Затова и двете са били длъжни да бъдат редом до Рудолф Щайнер, представлявайки в лично-свръхлична форма и двата вида мистерии в неговото най-близко обкръжение. Още повече, че като носители на описаните качества, те са били призовани да представляват в първото ръководство двете основни кармични групи в Обществото. Техните езотерични интереси съответно били насочени в единия случай повече към христологията, а в другия – към космологията. И ние трябва да осъзнаем, че липсата на съюз между тях не се свежда просто до лични отношения между две индивидуалности, а до обективното противопоставяне на двата централни мистериини потока в човечеството. Чрез Мария

Щайнер и Ита Вегман са действали не просто човешките, а мировите сили. Затова и проникновението в същността на произтичащата тогава трагедия е достижимо само благодарение на разбирането на действащите в нея не само противоборстващи, но и божествени сили, свързани със съдбата на цялата земна еволюция. Само ако вземем под внимание тази висша гледна точка, можем да си изградим истинска представа за това, което се е случило тогава.

Възхвалата на делата на Господа съответства на цялото съдържание на Антропософията, която ни позволява за първи път в пълно съзнание да постигнем действието на божествените сили в света и да преживеем висшето благоговение пред тях. Този път води духовната общност, която върви по него, към вратите на свръхсетивния храм, в който се пази „стихията на свидетелството“, който за нашето време е основополагащият камък на Рождественското събрание и свързаната с него медитация. В такава наистина световна перспектива ние трябва да виждаме задачата, която Рудолф Щайнер е поставил пред първото ръководство и пред Антропософското общество. И въпреки че тази задача не е била осъществена, нейното значение за човешката еволюция не е изгубило нищо, защото тук става дума за цели и задачи, които обхващат не столетия, а хилядолетия от земното развитие.

Сергей Прокофиев

НОВА КНИГА

ПОД ЗНАКА НА ЧИСЛОТО ПЕТ

1879-1899-1933-1998-Днес

*Петте духовни събития, задачи и същества
в епохата на Михаил досега и основните въпроси
на петте следатлантски епохи*

Апокалиптичен поглед

върху съвременната история

Томас Майер

Антропософско издателство „Даскалов“

ПРЕВРЪЩАНЕТО НА КАРМИЧНИТЕ НЕСЪВЪРШЕНСТВА В ПОЛЕ ЗА ОБЩА СЪЗНАТЕЛНА РАБОТА

По време на отчетното събрание на АОБ тази година по инициатива на Георги Акабалиев се проведе среща между няколко члена на обществото, които се интересуват от тричленния социален организъм. Целта на срещата беше да се ускори неговото развитие и да се задълбочат знанията в тази област чрез преводи на книги и лекции, дискусии и обмяна на мнения. Засега групата е по-скоро виртуална, но възможността за редовни срещи ще се обсъжда допълнително. Аз не съм добър интерпретатор, но притежавам много книги, записки и статии от конференции на тази тема.

Няколко години след написването на „Същност на социалния въпрос“, Рудолф Щайнер изказва следното предупреждение: „Същността на социалната мистерия е, че всяко разсъждение, направено от един човек, е невярно.“ Става дума за разсъждения в социалната сфера. Този цитат показва необходимостта от обсъждане в група. Според мен, това не се отнася за самия Рудолф Щайнер, който с помощта на Михаил и Христос е победил властващия във външния свят Ариман.

И така: „Социалният въпрос е преди всичко духовен въпрос. Как да разпространим будност и признание за духа, работещ във всички нас?“ – казва Рудолф Щайнер. Разбирането на духовната наука не е пътят на цялото човечество, но нейните плодове са. И светът постепенно ще признае валидността на идеите, когато ние, антропософите, започнем да решаваме задълбочаващите се във всяка сфера нужди на обществото. Как да стане това? Оказва се, че причинно-следственото мислене на разсъдъчната душа не върши работа. Необходимо е да развиваме гютеанистичното мислене на съзнателната душа. От уважение към Гюте Рудолф Щайнер го нарича морфологично мислене. Примерът, който той дава, е следният:

1. Какви институции трябва да съществуват, за да е възможно хората да формират правилно мислене по социалните въпроси?

2. Какъв начин на мислене трябва да съществува, за да могат да възникнат необходимите социални институции?

Необходимо е с нашето мислене непрекъснато да се движим, да танцуваме между двата въпроса. Според мен, именно от това мислене на Рудолф Щайнер възникват Валдорфската педагогика, „Философия на Свободата“ и „Същност на социалния въпрос“. Пишат се програми с много точки, но всяка програма трябва да е обратима – чрез органично преливане и метаморфоза последната точка да стане първа. Но хората не адаптират мисленето си към живота, а искат той да се нагажда към тях. Това е причина за нарастващия хаос в света. Рудолф Щайнер предупреждава, че може да се стигне до механизация на духа, вегетиране на душата и анимализация на тялото. Лечението е в социализма за икономическия въпрос, в демокрацията за правовия живот и в индивидуализма за духовния живот. Иначе казано: в братството, равенството и свободата.

Не по-малко важно е да се научим да създаваме има-

гинативни образи от антропософските понятия. Не е необходимо да са сложни като Гютевата „Приказка за зелената змия и красивата лилия“. В Оксфорд, например, Р. Щайнер дава една много елементарна на пръв поглед имагинация: „Защо на улицата хората си правят път, а не се блъскат, вървейки в права линия?“ Да се опитаме да я анализираме, започвайки с въпроса: „А защо се блъскаме в икономическия живот? Нали там е братството? Възможният отговор е, че на улицата, движейки се един срещу друг, и двамата виждат конкретно своята и чуждата нужда, и постъпват правилно. А в икономическия живот парите се разпределят несправедливо. Означава ли това, че анонимността и непрозрачността правят човека алчен? А какво ще стане, ако премахнем книжните пари и ако всеки може да провери дохода на всеки друг? Тогава алчността ще намалее ли? И какво ще стане, ако съществуват трите вида пари и лесно се вижда, че ако някой харчи много пари за дрехи и обувки, е в душевна криза? Психолозите говорят за шопинг терапия. Да, ама не! Нали с всяка нова вещь радостта от нея намалява, а жаждата за нови вещи расте.“

През моите четири години в английски кемпхил имаше такъв случай с една жена и въпреки че никога не я укори, тя бързо се коригира и засрами. Необходимо е да имаме доверие в хората. Ще потвърдя казаното по-горе с цитат от Р. Щайнер: „Неправилно е да се смята, че всичко морално и социално зависи само от индивида. Индивидът формира обществото, но и обществото влияе на индивида.“ Виждаме, че една уж проста имагинация е по-въздействаща от голямо количество абстрактни разсъждения.

Какво е положението с тричленността днес? Рудолф Щайнер казва, че в нашата пета култура се развива свободният духовен живот; в шестата, славянската култура, се развива правната сфера, а в седмата, американската – икономическата сфера. Но това са няколко хиляди години!? Защо тогава Р. Щайнер предлага тричленността в писмо, което, за съжаление, не е предадено на австрийския император след края на първата световна война? Изпуснат е уникален шанс. Вместо това Европа приема прословутите 14 точки на американския президент, водещи до идването на Хитлер, до Втората световна война и до съвременната икономика, която прехвърля печалбата от бедните на богатите хора и държави, при което увеличава държавните дългове.

Отговорът на Р. Щайнер е в създаването на валдорфските училища, възпитаващи свободно мислещи, които ще разберат същността на тричленния социален организъм. Но да се върна на държавните дългове. Японският е равен на над 2,5 годишен национален доход и е по-голям от гръцкия. Френският и немският са над 80 %. Италия, Португалия и Испания са по-зле. Българският е един от най-ниските в Европа – около 30 %, а американският е над 100 %. Като написах „американския“, си спомних, че четири години в Лос Анжелис бях в антропософска група по икономика и тричленност. (По-късно се преместих в Сан Диего). Ръководител на групата

беше Джон, доктор по икономика и финансов съветник на борсата в Чикаго. Събирахме се веднъж месечно, канехме лектори от Америка и Европа. Двама от преподавателите на Джон от Чикагския университет, който се смяташе за номер едно в света на икономиката, имаха Нобелови награди. Случвало се е при спорни въпроси Джон да иска тяхното мнение и тогава виждахме, че групата ни ги превъзхожда по разбиране, защото те си оставаха при линейното причинно-следствено мислене. Няколко пъти канехме англичанина Кристофър Бад, който беше защитил докторска дисертация в Европейската банка по възстановяване и развитие на финансовата част от тричленния организъм. Кристофър Бад беше написал няколко книги и издаваше списание „Асоциативна икономика“. Кристофър Бад е уникално явление, много хора са се чудили дали не е прероденият Щайнер. Наложи се той да опровергае слуховете. Тук имам три негови книги и около 20 броя от списание „Асоциативна икономика“.

От Джон научихме, че вследствие на борсови спекулации през 1965 г. в Америка, всички пари в банкови сметки са били около 4-5 пъти повече от стойността на земята, сградите и произведеното, което означава, че при една истинска финансова криза, каквато още не е ставала, инфлацията би била 400-500%. Само около 5 % от парите в банковите сметки се влагат в икономиката. Към началото на нашия век парите са вече 16-17 пъти повече, а днес са поне 20 пъти повече. Скоростта на нарастването се увеличава и защото преди около 15 години разрешиха всеки, който поиска, да участва индивидуално в търговията с основните валути. Балонът се надува, но един ден ще се спуква. Големите финансисти се надяват това да стане след смъртта им. Но тогава няма да има кой „да оправи“ нещата освен антихристът. Това е мое предположение.

От друга страна Р. Щайнер казва, че моралните машини, работещи с етерни сили, с вечна енергия, ще се построят в антропософските институции, в които действа тричленният социален организъм. Засега той съществува до известна степен в кемпхилите и в някои малки организации като швейцарската „Лобие“. На една конференция в Лос Анжелос дойде нейният главен организатор, който е измислил нов вид счетоводство. Лобие е обединение на биодинамична ферма, хотел, ресторант, магазин и детска градина. Поне така беше преди 15 години. Има и много теоретични разработки в сферата на тричленността от различни автори и от социалната секция на Геотеанума.

И накрая ще опиша някои общи принципи на тричленния организъм, защото беше зададен въпросът: как той да се приложи в детска градина „Слънчогледи“ Стара Загора. Всяка организация има тяло, душа и дух. Тялото са сградите, мебелите, играчките и т.н. Душата е качеството на външните и вътрешни взаимоотношения: деца, учители, родители и външни институции. Тук са родителските срещи, събранията, планирането, вземането на решения и т.н.

В Духа намират място историята на създаването, мисията, целта, конкретните хора и обстоятелства, диалогът с антропософията и главната причина за основаването. Тук влизат и взаимното учене, тържествата, общата медитация

на персонала. Много важен е въпросът дали това е антропософска група и дали хората притежават душевна смелост да си казват какво мислят един за друг. В идеалния случай те трябва да работят езотерично с „Как се постигат познания за висшите светове“. Тогава кризите в отношенията намаляват.

От моята общо седемгодишна работа в три различни антропософски институции, знам колко е трудно, но също така знам, че само така се ускорява личното развитие. Дори антропософите пенсионери се събират да живеят в общежития, за да превръщат, доколкото е възможно, кармичните несъвършенства на характерите си в поле за обща съзнателна работа. В следващия брой ще разгледаме една практична схема за отношението индивид – общност, с която лесно може да се анализира всяка общност: семейство, фирма, държава и накрая целият свят.

Йордан Димитров

Във връзка с учредяването на работна група за троичния социален организъм, нека желаещите да участват в нея да се обадят на Георги Акабалиев (тел: 0878 398 509). Добре би било, ако те прочетат книгата „Същност на социалния въпрос“.

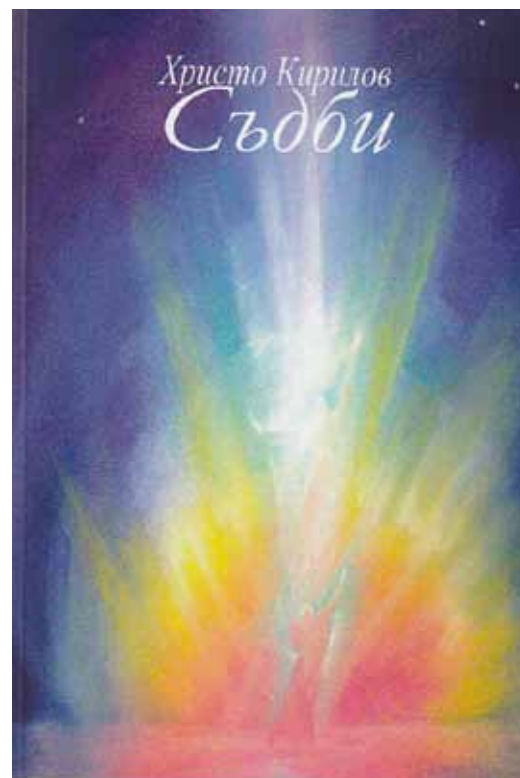
НОВА КНИГА

Настоящата книга е сборник от разкази и повестта „Рахни“ на нашия скъп приятел Христо Кирилов (1945 – 2010 г.). Той бе член на Антропософското общество и Първи клас на Школата за духовна наука. Животът му беше изключително интересен, свързан чрез работата му с много пътешествия, посещения на различни страни, изпъстрен с необикновени случки, които са повод за написване на прекрасните му разкази и забележителната новела „Рахни“. Те са колоритни,

изпълнени с хумор, с автентичен, обретен език.

Предлагаме на читателя едно необикновено, изключително четиво, поднесено толкова интересно и необичайно, че човек го чете на един дъх.

д-р Иванка Кирова

СЪВРЕМЕННИТЕ МИСТЕРИИ НА ЗЛОТО И НА ИЗКУПЛЕНИЕТО МУ С ДОБРОТО

Кръгла маса - Варна 2017

В последните няколко години Варна стана център на интересни антропософски събития. Макар и малка, групата там успява да обедини импулсите на бялото братство и антропософията, в резултат на което кипи активен духовен живот, от който се раждат нови идеи, развиващи и разширяващи кръгозора на последователите на духовната наука.

На първи и втори април имах щастието да присъствам на една от поредните инициативи на варненските приятели, наречена Кръгла маса на тема „Съвременни мистерии на злото и изкуплението му с добро“, проведена в красивата и приятна обстановка на една от залите на х-л „Черно море“. Презентатори в дискусиата бяха Мартин Атанасов и Георги Христов, а участници Владимир Комаров, Йордан Димитров, Димитър и Евгени Мангурови и Александър Бояджиев. Водещ беше Димитър Калев.

Дискусионната маса беше открита от Радослава Ангелова с прочувствено слово, въвеждащо в темата, след което се насладихме на музикалното изпълнение на Станислава Марчева – сопран и Руслан Павлов – клавиер.

Във встъпителните си бележки водещият Димитър Калев изказа следното мнение: „Всички ние съучастваме на злото, когато не го разпознаваме около нас в обществото и в природата, всички ние съучастваме на злото, когато не го разбираме вътре в нас, в нашето тяло и организъм, всички ние съучастваме на злото, когато не го изкупваме чрез мистериите на доброто. Точно за тези три неволни съучастия, за тези три морални угризения е и нашият колегиум.“ След това водещият цитира дефиниции за злото на Беинса Дуно и Рудолф Щайнер като тук вмъкна свое определение за злото, което нарече „персонифициран парахронизъм“. По-нататък той обясни: „парахронизъм“, защото е несвоевременно, а „персонализиран“, защото е одушевлено и функционира в и чрез същества. Той направи интересни интерпретации на аспектите на злото, разглеждайки етапите на развитие на всеки един от тях. След това даде думата на Мартин Атанасов, за да представи първата лекция от дискусиата, а именно „Възникване и смисъл на злото през 19 и 20 век.“. Лекторът посочи като главна причина за развитие на злото през 19 и 20 век свалянето на ариманическите духове на земята от арх. Михаил и нежеланието на последния да участва пряко във физическия свят на земята през това време. След това събитие на земята настъпват редица нещастия като силен тласък на материализма и Великата октомврийска социалистическа революция през 1917. Причината за последната е предизвикана от едно англо-американско окултно братство, което прави т.нар. социалистически експеримент в Русия и Източна Европа с цел овладяването на зародиша на социалистическия импулс за свои користни цели. Тази групировка провокира също избухването на Първата и Втората Световни войни, които променят картата на Европа и целия духовен живот, давайки тласък на американското влияние. Успоредно с това и като противовес на земята се появяват

антропософията и други духовни течения, които дават възможност на хората да получат духовни познания.

Рудолф Щайнер призовава действията на тези окултни братства да бъдат разобличавани в обществен план, тъй като те се стремят към управления на света чрез гъбките импулси на капитала и икономиката, което води до контролиран вид тоталитаризъм. Това няма да се случи, ако Централна Европа потърси обединение със зародишните импулси на Източна Европа. Войната ще продължи дотогава, докато германските и славянските народи не се обединят в името на освобождението на света от робството на Запада. В тази връзка лекторът разглежда появата на Новия Световен ред, обявен от Джордж Буш-баща и реализиращ се постепенно понастоящем. Етап от него са събитията в Украйна, настъпили през 2014, в които редица автори като известният английски антропософ Тери Бордман виждат съответствие с началото на Първата Световна война през 1914. Той прави аналогия и на събитията, които са насочени към повторение на Великата Октомврийска революция през 1917 с цел да бъде сменена легитимната власт в Русия.

По-нататък лекторът изтъква, че причината за тези събития се корени във факта, че много човешки индивидуалности отказват да се инкарнират на земята през втората половина на 19 век и голяма част от 20-ти, оставяйки на Небето като част от войнството на арх. Михаил. Те работят за издигането на духовния живот на хората, което ще бъде от полза в бъдеще, за разлика от други, по-малко духовни хора, които се инкарнират на земята и се изявяват през целия 20 век, работейки на физическото поле до наши дни, наклонявайки везните към материалистичното развитие на земята. Това води, например, до появата на фотографията, киното, телевизията и интернет, както и на днешния англо-американски окултизъм. Така излиза, че истинските „виновници“ за появата на изброените злини на земята през 19 и 20 век са онези, индивидуалности, които са отказали да се инкарнират по това време на земята и са останали в духовния свят, включени в михайловото войнство. Последното твърдение бе отправено като въпрос към присъстващите и покана за участие в дискусиата.

Първ взе думата Йордан Димитров, който повдигна въпроса за Михаил. Въпреки, че е Архай на съвременната епоха, Михаил не желае да има нищо общо с физическия свят, защото като лице на Христос, той има едно духовно същество, което е негов служител на земята и това е антропософията. Михаил изисква човешко съдействие от антропософите. Чрез човешкото мислене, което е станало обективно, той ще знае как да противодейства на злото. Според Рудолф Щайнер основаването на Валдорфското образование е истинското противодействие на злото и Ариман.

Евгени Мангуров заяви, че когато хората направят прехода към Висшия аз и намерят правилната връзка с духовния свят, тогава ще станат видими за Михаил. Един бъдещ

безпокойство факт е програмата, която се осъществява в Русия, целяща даването на безсмъртие на човека. Основната цел е подмяна на физическия човек с киберорганизъм. Това е огромна заплаха за човечеството.

Александър Бояджиев счита частта от лекцията, засягаща Русия, за едностранчива, оставайки с усещането, че последната е нещо пасивно и добро, а англо-американският елемент режисиращ, активен и следователно лош. Според него Русия не е жертва и там също има братства, чиито замисли не съответстват на еволюционно заложения импулс на руския народ. От друга страна, Западът не може да се отъждествява със своите затворени окултни братства. По-нататък дискусиата прерасна в обмяна на мнения между него и Димитър Калев за имперските функции на Русия, САЩ и Англия. Мартин Атанасов се съгласи, че в днешно време руската държавност не е източник на никакви прогресивни духовни импулси. Времето на руския народ не е настъпило, но той е провокиран от англо-американските окултни групировки с най-користни цели. Русия в момента е поставена в отбранителна позиция. Съществува опасност от въвеждането на американския „Нов Световен ред“ с олигархически, тоталитарен характер.

Засягайки отново въпроса за нежеланието на арх. Михаил да има каквото и да било общо с физическия свят на човека, Димитър Мангуров сподели, че днес става една видова промяна на човека, която цели одухотворяването на човешкото тяло от Светия Дух. Погледнато методологически, след като Светият Дух иска да проникне в плътта на човека, т.е. да стигне до минералното, как така Михаил няма да иска да има общо с физическия свят? Истинският превод на думите на Рудолф Щайнер трябва да е, че Михаил избягва да има общо с физическия свят, защото мисленето на човека е мъртво. Според него, през 20 век слизат всички истински християнски души и главен техен представител е Бодисатвата, който през 20 век е в България в лицето на Учителят Петър Дънов.

По мнението на Мартин Атанасов обаче, основавайки се на фактите от Рудолф Щайнер, михайловото войнство е представено на земята в началото на 20 век с една малка част от своите членове – инкарнират се само аристотелианците, а платониците остават в духовния свят, което практически отваря пътя на злото. Рудолф Щайнер изтъква, че причината за неуспеха на Тричлениния социален ред е тази, че платониците не се инкарнираха в началото на 20 век. В последните си лекции от цикъла „Кармични отношения“ той казва, че те може да направят това евентуално в края на века, но само ако цивилизацията като цяло се одухотвори. На несъгласието на Евгени Мангуров с това лекторът каза, че изложението му се базира на фактология от Рудолф Щайнер, а не на съмнителни ясновидски твърдения на наши съвременници. Димитър Мангуров вметна, че антропософите не се базират на документи, а на личния си духовен опит, а естествознанието, историята и други точни науки се базират на документи.

Мартин Атанасов продължи с това, че не само платониците и аристотелианците са единствените михайлити, а има още две групи. Това са „българите“ и старите масони

от Ренесанса. Първите са разгледани в цикъла от лекции „Карма на антропософското общество“ от Рудолф Щайнер. Платониците и аристотелианците са много близки помежду си и те си обещаваат да се преродят заедно в началото на 20 век, което обаче не става. Третата група е голяма загадка и много трудно може да се очаква да бъде инкарнирана през 20 век, което се отнася и за старите ренесансови масони. Така че от четирите групи само една е на земята в началото на 20 век, а именно аристотелианската, предвождана от Рудолф Щайнер.

На въпроса на Димитър Калев, има ли специална методология за връзка с Духа на времето – Михаил, и второ с т.нар. манихейски мистерии, Мартин отговори, че голяма част от езотерично ориентираните хора в България смятат, че богомилите никога не са изчезвали от земята, а някои членове от Бялото братство дори се смятат за преродени такива. Това обаче, което е най-характерно за богомилството или с други думи за манихейството, е неговото мистериено посвещение. То е методологията за осъществяване на връзка между духовния и физическия свят. Затова е безсмислено да се търси богомилство там, където няма богомилско посвещение, а на Мартин не му е известно такова да има някъде на земята днес.

По-нататък лекторът каза, че що се отнася до михайлизма, той живее в най-чист вид в казаното и показаното от Рудолф Щайнер, но също и в други духовни течения. В някои от тях има малко повече луциферизъм, но Рудолф Щайнер казва, че Михаил в борбата срещу Ариман е подпомаган от отряди луциферически същества. Димитър Калев от своя страна смята, че евритмията, паневритмията и особено музикалните упражнения, и особено песните на Беинса Дуно са връзка с Михаил.

Втората лекция на тема: „Академията Годишапур и окултни основи на болшевиизма“ беше представена от Георги Христов.

В началото на своето изложение лекторът направи уточнение, че няма да разглежда въпроса от философско-историческа, а от окултно-технологична гледна точка. Духовете, които стоят в основата на болшевишкото течение, в много изменена форма продължават своето влияние и до днес, не така драстично от външна гледна точка, но доста драстично и лукаво от вътрешна. Има окултни течения в наше време, които независимо дали служат на доброто или на злото, имат еднаква структура. Защо? Защото злото е имитация и то такава, че погледната от наша, човешка гледна точка, представлява свръхтворчество. Всяко окултно течение има четворна структура със свръхсетивен център, до който стигат само хора с висока степен на посвещение. Тук присъстват и Духове от йерархиите и човешки души, които не са въплътени в момента. Този център винаги се ръководи от един главен йерархичен Дух, който стои в основата на всичко, спускащо се на земята като окултно течение. Последното се инспирира от определена индивидуалност с висока степен на посвещение. Вторият елемент от структурата е главен мистериен център на земята - ложа. Той е дълбоко скрит и ние можем да достигнем само до външните му проявления. Третият елемент от структурата е елит, избран от

духовните, икономически и политически кръгове на замаята, който трябва да получи определена степен на посвещение, съвсем минимална, повече теоретична, но в никакъв случай не трябва да разбира замислите и целите на съответните мистерии. Четвъртия елемент е маса от хора, провеждащи несъзнателно импулса в света. Окултните течения на болшевиизма противодействат на азовия принцип във Вселената. Според изследванията на Рудолф Щайнер болшевиизмът води своето начало от академията Гондишапур, създадена в условията на персийското господство, а в 666 г. тя е в ръцете на арабския халифат. Халиф тогава е Муавия, който според кармичните изследвания на д-р Щайнер по-късно се преражда като американския президент Уилсън.

В Гондишапур се събира целия световен елит, като се прави колосален опит Съзнателната душа да бъде инжектирана в човечеството преди неговото узряване за това. Академията се управлява от един черен посветен. Важен окултен факт е, че когато през 15 в. се създава школата на Михаил, на земята се създава ордена на розенкройцерите. Рудолф Щайнер е единственият, който успява да долови и опише това събитие, наречено от него космическа буря. Тя се изразява в следното: космическата интелигентност, преминавайки от Трета през Втора към Първа Йерархия се отпечатва в тялото на човека. Едва тогава можем да говорим за възможността на човека да произвежда мисли от себе си, използвайки своя мозък, в който тази интелигентност е отпечатана. Как този процес ще бъде осъществен в академията в Гондишапур? Какво посвещение трябва да имат тези хора, за да получат преждевременно Съзнателната душа и да я разнесат в цялата човешка цивилизация? Такъв е бил замисълът. Но Духовете на злото не могат да извършат това, което е било извършено в началото на 15 век. Настъпва посвещение чрез инкорпорация на различни ариманически същества. Тези представители на световния елит притежават инжектирана Съзнателна душа. Те изглежда, че мислят самостоятелно, обаче са обсебени, не мислят те, а ариманичните духове, инкорпорирани в тях.

В началото на 20 век тези духове намериха подходяща духовна констелация в Русия и използваха англосаксонските братства за болшевишкия преврат. Този опит се прави именно тогава чрез методите на т. нар. болшевишко посвещение, описано от Сергей Прокофиев. Инкорпорацията не е метод на западните ложи.

Според Рудолф Щайнер противоборстващите течения на наше време са три: англо-американизма, йезуитизма и болшевиизма. Третото не е в рамките на нашата еволюция. То се ръководи директно от посланика на Слънчевия демон, а окултните ложи се ръководят от него индиректно, защото там има още един посредник – това е т. нар. Антихрист. По-нататък лекторът цитира един пасаж от Рудолф Щайнер (GA 197), казвайки за болшевишкото течение и ариманичните духове: „Те се стремят да изключат от еволюцията всичко специфично човешко, а също така и интелигентността, съществуваща в животинското царство.“, т.е. хората да се превърнат в разумни зверове с животински инстинкти и също да изключат интелигентността на групите азове на животинското царство. Това е един колосален процес, при който

последната чрез жестока битка, продължаваща до ден днешен, трябва да бъде отнета по някакъв начин от животните и инжектирана в човека чрез инкорпорация, довеждаща не само до упадък на човешкото, но и на животинското царство. Това не бе осъществено, но опитите ще продължат.

Според Сергей Прокофиев има 4 степени на болшевишко посвещение, първата от които е доктриналната (класова борба, омраза и т. н.). Тук започва разпространение на лъжата под формата на добро. На втората настъпва т.нар. демаскиране – хората осъзнават своите зли деяния и ги обхваща животински страх, но не могат да се върнат назад и започват битка със съвестта и страха. Тази битка се печели като страха се превръща в омраза и точно тогава започват огромните престъпления на комунистическите лидери. Това е третата степен. И последната степен на болшевишкото посвещение е директната атака на азовия принцип - пълното угасване на съвестта.

Дискусията започна с изказването на Йордан Димитров, който по време на пребиваването си в Америка е присъствал на антропософска конференция за западните окултни братства, където е изнесен факта, че фамилията Буш, която е собственик на химическа компания, подарява на Хитлер технология за производство на бензин от въглища. Друг, изнесен на конференцията интересен факт е, че през 1933 Хитлер поставя за шеф на Бундесбанк евреин, който е най-добрият икономист в света. Той прави нещо нечувано, а именно: за пет години повдига ръста на икономиката с 25 процента. Освен това, американските антропософи знаят много добре, че Америка е империята на злото, макар да се говори, че това е СССР. Тогава къде трябва да е най-силно това зло? Човешкото мислене се атакува най-силно в силиконовата долина – компютрите и ИТ технологиите са посегателство върху него. Човешката воля е атакувана най-силно в Лас Вегас, а чувствата - в Холивуд. Ако се погледне географската карта, тези три центъра образуват правоъгълен равнобедрен триъгълник, в чиято среда е секвойския национален парк, където етерните сили са най-силни.

По-нататък стана на въпрос за несъзнателното посвещение (инкорпориране) на комунистическия елит в миналото, засегнато от лектора. Според него то продължава и днес, защото световният елит е заразен с елементарни същества, което ще се отрази на нашето мислене. Това е свързано с процеса на глобализация, водещ до тоталитаризъм. Чиповете за имплантиране са изработени по т.нар. графенова технология, която е подходяща за човешкия организъм.

Димитър Мангуров наблегна на споменатата опасност човекът да загуби азовата си субстанция и да премине към „животинско осъзнаване“, което може да се задълбочи в бъдещите фази на земята. При болшевиизма Ариман и Луцифер по уникален начин съчетават своите действия. Зад Ленин и Троцки стои масонството, което предизвиква революцията, т.е. Ариман. По същия начин се осъществяват и Френската и Украинската революции през 1789 и съответно 2014. А зад Сталин, според говорещия, стои Луцифер, имащ общо с йезуитизма. Мавзолеят на Червения площад се явява пречка по пътя към 6-та епоха. Големият противник днес не са масоните, а йезуитите. Антропософското общество отдавна

е проникнато от йезуити и масони – от времето на Щайнер. (А Бялото братство е инфилтрирано от тайните служби.) Те се вмъкват в даден духовен поток и го направляват накъдето си искат. Също така йезуитите проникнаха в масонските ложи - те отдавна са завладени от тях, защото са по-умните.

В края на дискусиата Александър Бояджиев обобщил, че всъщност борбата на противниковите сили за азовата субстанция има за крайна цел създаването на паралелна вселена. А техният градивен елемент е именно азовата субстанция на човека.

Третата тема беше представена от Мартин Атанасов със заглавие „Съзнанието за злото в традициите на старото масонство“. Правейки връзка с досегашната дискусия, лекторът припомни, че боговете сами създават своите противници и след това описа каква би била ситуацията без Резигнацията на първите, а именно хората щяха да бъдат едни щастливи работи без свободна воля като Барби и Кен, които са неслучайни образи, създадени именно от коментиранияте окултни братства. И в тази връзка обясни, че ако платониците бяха слезли на земята, щеше сигурно да има един тричен социален ред, който обаче щеше да бъде без ясното съзнание на хората за неговата същност и без тяхното горещо желание да го осъществят. Поради това, че платониците и някои други индивидуалности не се инкарнираха на земята през почти целия 20 век злото се разрасна и придоби огромни размери.

По-нататък лекторът ни представи части от своята книга в два тома „Рокфелер център и тайните жестове на масонството“, в която за първи път се публикува тайната масонска жестикуляция, използвана от Средновековието до днес във висшите среди на масонските ордени. Тя е изобразена на много портрети от Ренесанса и показва принадлежността на много видни личности от онова време към масонството. Това, че историците и изкуствоведите не са забелязали досега тези жестове, е един парадокс.

Жестовете, които лекторът показва въз основа на представените портрети на ренесансови личности, са „среден пръст“, „два средни пръста“ (събраните среден и безименен пръст на едната ръка), „скрита ръка“ и „извъръщане на главата“. Те могат да бъдат видени и на редица картини, като да кажем, тези с мотива „Мадоната с младенца“ и други. Използват се и днес в средите на висшето масонство в добавка с новия масонски жест от втората половина на 20 век, наречен „тригълник“ и често показван от политици като Ангела Меркел и Жан-Клод Юнкер. Има български масони, които също демонстрират този вид жестикуляция.

По-нататък лекторът тълкува значението на архитектурата на двете основни сгради от Рокфелер център в Ню Йорк с формата на трон, който е един от символите на Бог Отец. Това илюстрира предпочитанието на масонството към Бог Отец, за сметка на Христос, което напомня на акта на Резигнация на Първия спрямо жертвата на Втория по време на неговото Второ пришествие. Последната теза бе илюстрирана с цяла поредица от художествени произведения, главно от Ренесанса, но също и от Рудолф Щайнер (двамата лилави витражи от Гьотеанума). На всички тях се забелязва едно странно „пренебрежително“ отношение на два от чле-

новете на Светата троица към средния член. Това е известно на съвременното масонство, което е с антихристиянски характер и има за цел предотвратяване на възможността човечеството да възприеме Второто пришествие на Христос.

По време на възникналата дискусия Димитър Калев отбеляза, че за разлика от другите презентации Мартин Атанасов избра различен, оригинален и много по-окултен, имажинативен стил на представяне, при който всички внушения бяха предимно с образи – произведения на изкуството.

Димитър Мангуров коментира показания лилав витраж от Гьотеанума, на който е изобразен тригълник с Всевиждащо око. Според него, това обикновено се смята за окото на Бог Отец, но всъщност е бащинската основа на света, която стои над Светата троица. По-нататък той коментира масонския жест „два средни пръста“, който за него означава обединение на принципите Бог Отец и Свети дух. След това насочи вниманието си към Рокфелер център с идеята, че не всички богати фамилии имат връзка с масонството. Според него Рокфелерови са свързани с йезуитите, а другата най-богата фамилия Ротшилд е свързана с „левите“, които са подвластни на Ариман и се стремят да правят световни революции. Днешните масони не разбират същността на знанието, което притежават и след като не го разбират, те са загубили християнството, както и йезуитите. В тази връзка Мартин Атанасов отговори в защита на масонството, а именно, че независимо от твърдението на Рудолф Щайнер, че то е лишено от съдържание, това не означава, че не съществува една много развита англо-американска окултна ложа със сериозни окултни познания. На тази база тя предприема всевъзможни действия. Нейното омаловажаване е много опасно. Тя играе изключително голяма роля в съвременния свят. Нейните действия са извънредно основателни и не могат да бъдат пренебрегвани. Заспиването пред този факт може да тласне човечеството към бездната.

Според Димитър Мангуров (а също и според Георги Христов) йезуитите са по-опасни, без да подценяваме масоните. Мартин внесе едно уточнение, а именно, че огромната част от масоните по света нямат представа за дълбоките тайни на масонството. Дори и най-висшите кръгове на светското масонство, които са запознати с въпросния вид жестикуляция и я използват при портретиране, не са запознати с истинското ѝ значение. Въпросното игнориране на Христос е налице и дали е едно зло на съвременното масонство, което се съобразява с него, е тема за разсъждения, която е оставил отворена и призовава и другите да помислят по въпроса.

На въпроса на Димитър Калев, дали е зло или добро масонството днес, Димитър Мангуров припомни думите на Рудолф Щайнер, че то е зло. Мартин Атанасов отговори, че ако приемем масонството за едно зло със сатанинска същност, то тогава то е реално, необходимо зло за нашия съвременен свят, което е било известно на манихеите в древността. В манихейството и богомилството са заложили приятелските отношения между доброто и злото или между Бога и Дявола. Димитър Калев добави, че манихейството е преливане на доброто в злото и така неговото изкупване. Според Димитър Мангуров злото има по-голямо влияние днес от доброто и

непрекъснато метаморфозира. Йордан Димитров твърди, че допреди два века йезуитите и масоните са били във вражда помежду си, но след това се договарят да разделят сферите на влияние и първите поемат духовното развитие, а масоните - икономическото. А създаването на антропософски банки е форма на противодействие на масонството.

На въпроса от публиката за значението на Резигнацията на Христос, засегната преди това и дали тя е добро или зло, лекторът отговори, че тя е зло за добро. Защото принципният приносител на една Жертва в Космоса може да е само един - Христос, както и принципният неин получател е също само един, наречен от Рудолф Щайнер Вселенско Космическо Същество, т.е. Бог Отец. Вследствие на частичното отхвърляне на жертвата, на света възниква злото като алтернатива на доброто, което без злото би се превърнало в автоматично явление за хората. То приема отхвърлената от Бог Отец християнска жертва, което му позволява да заеме определени властови позиции на земята. Това му дава шанс да надигне глава в световната еволюция. А що се отнася до показаните масонски жестове, както обобщил Димитър Калев, те символизират Резигнацията. Лекторът поясни, че значението на жестовете може да се изясни в една цяла отделна лекция, а тук само може да се загатне.

Димитър Мангуров опонира на казаното с това, че според него жертвата на Христос не е пред Бог Отец „по никой начин“, а пред Бащинската Основа на света. По-скоро Отец прави жертва пред Христос, а Христос я отказва по време на Старото Слънце.... А кой резигнира жертвата на Христос по време на земния еон? Отговор на този въпрос дойде от публиката, с напомнянето, че тази тема е разгледана детайлно във втората част на книгата на Мартин Атанасов „Рокфелер център и тайните жестове на масонството“, от която става ясно, че се резигнира жертвата на Христос по време на неговото второ Пришествие на земята през 20 век. Димитър Мангуров продължи да задава въпроса кой може да разигнира жертвата на Христос през 20 век и накрая сам си отговори, че това може да стане само от „хората, които просто го игнорират“. Накрая на дискусиата Мартин изясни, че Резигнацията по всяка вероятност е насочена само към спонтанното, Апостол Павелско етерно ясновиждане, а не към това, за което човек се подготвя чрез изучаване на Духовната наука или към тренираното посвещение.

Четвъртата лекция, представена от Георги Христов в резюмиран вид изглежда така:

Тайните на англосаксонските братства и розенкройцерските мистерии

1. Правомерното господство на англосаксонския елемент в епохата на Съзнателната душа /1413-3573/. Древните германски племена англи и сакси. Грехопадението на естествените науки и Генералната реформация на розенкройцерите. Вродената предразположеност към Съзнателната душа на англоезичните народи.

2. Структура на окултните течения: Свръхсетивен център, Мистериен център на Земята, Социален и културен елит, Маса от хора, носители на съответния окултен импулс. Англосаксонските братства и масонските ложи.

3. Основни импулси на тези братства, противодейства-

щи на правомерния ход на човешката еволюция: Свръхматериализъм, подмяна на основните понятия на Духовната наука, масовата култура като противодействие на появата на новите способности на човешките души, превръщането на човека в придатък към машината и др. Основна цел: Етерното пришествие на Христос да бъде проспано от хората.

4. Церемониалната магия на англосаксонските братства. Задържане на мъртвите в земната сфера. Свръхприродните енергии и въздействията на мъртвите в кръга на съответната ложа. Окултна подготовка на етерното „възцаряване“ на Ариманичния Демон.

5. Мистерии на Розенкройцерите като основно противодействие. Етерното тяло на Кристиан Розенкройц и етерното пришествие на Христос.

По време на последвалата дискусия Димитър Калев наблегна на думите на Георги Христов за правомерността на възникването на въпросните тайни англосаксонски общества по време на Петата културна епоха, тъй като англосаксонците са действителните носители на импулсите на Съзнателната душа, заради което те искат да изменят еволюцията през остатъка на Петата епоха и да отменят случването на следващите две. В крайна сметка те искат да отменят и централното събитие в земната еволюция, а именно Етерното пришествие на Христос. Розенкройцерските мистерии противодействат на това. Етерното тяло на Християн Розенкройц обвива планетата и подготвя истински човечеството за Етерното пришествие на Христос.

Димитър Мангуров припомни за англо-американския материалистически окултизъм, който се опитва да надделее над двата други вида окултизъм – хигиенистическия на Средна Европа и евгенистическия на Източна. Той не е съгласен с твърдението, че е оправдано англо-американизма да има ръководна роля до края на Петата епоха, защото „овреме“ трябва да се приготви Шестата. Според него посещението на Християн Розенкройц се е осъществило на Арбанаси в средите на богомилите. Никой от досегашните Бодисатви не е достигнал до истинска трансформация на тялото си (астралното), защото това може да стане само с аза на Христос. Може ли етерното тяло на Християн Розенкройц да е носител на етерното тяло на Христос? – Не, не би могло, отговори той, а негов носител е Натановата душа!

Мартин Атанасов изрази несъгласие с твърдението на лектора, че само англосаксонският елемент е правомерно господстващ в рамките на Петата културна епоха, тъй като потенциално господстващ в нея е също така и германския елемент. Първият е носител на импулсите на материализма, докато вторият е призван да я одухотвори чрез Антропософията на Рудолф Щайнер. Във връзка с това Димитър Мангуров каза, че славянството не трябва да загуби германството, иначе Шестата културна епоха пропада.

Грехът на естествените науки се състои в това, че се опитват да достигнат до Бог Отец, но без Сина, което е невъзможно, каза Йордан Димитров, във възникналата дискусия за мястото на науката в съвремението.

По отношение на казаното от лектора, че англо-американските окултни ордени нямат нищо общо с масонство-

то, Мартин Атанасов цитира изказване от Рудолф Щайнер, което опровергава това твърдение. Там се казва, че горните степени на масонската общност влизат в съюз с горните степени на йезуитите и така образуват „държава в държавата“. Един такъв апарат е бил създаден в областта между Холандия и Франция, с което Рудолф Щайнер явно визира Белгия, чиято столица Брюксел днес е център на Европейския съюз. По този начин той прогнозира създаването на ЕС в резултат от съвместните усилия на определени висши степени от масонството и такива от езуитството. Всичко това е във връзка с англо-американските окултни ордени, които използват масонството, но могат да бъдат наречени свръх масонски, защото обикновеното масонство днес е на твърде елементарна степен на развитие.

Според Димитър Мангуров масонството е ликвидирано във външен план през 15 век, а розенкройцерството минава в нелегалност, започвайки да подготвя съвременната епоха. И зададе въпроса: „Какво е господстващото положение на Бодисатвата, на ложата на Бодисатвите, над розенкройцерството?“ Защото всички духовни импулси изтичат от ложата на бодисатвите. Розенкройцерството се развива в рамките на богомилството.

В края на дискусиата Димитър Калев направи следното заключение: „В нашата материалистична епоха, епохата на Съзнателната душа, съществуват влиянията на англосаксонските братства, които искат да отложат правомерната еволюция към следващите епохи и най-вече към централното събитие – етерното пришествие на Христос. Двата важни инструмента с които може да им се противодейства, това са Духовната наука, която учи за етерното пришествие на Христос и словото на Бодисатвата Беинса Дуно.“

Последната пета лекция, представена от Мартин Атанасов е публикувана в същия брой на вестника под заглавието „Двойникът и неговото спасение“, затова тук ще бъдат отразени само дискусиите върху темата.

Пръв взе думата Йордан Димитров, който припомни, че Луцифер действа в Сетивната душа и спасението от него може да бъде постигнато, когато човек вземе решение за собственото си духовно усъвършенстване, Ариман действа в Разсъдъчната душа и неговото преодоляване може да се постигне единствено при работа в социални групи, Азурите действат в Съзнателната душа и спасението от тях е човек да тръгне по пътя на християнското посвещение. Противодействието срещу Сорат, който дори е извън нашата еволюция от Сатурн до Вулкан, е човек да влезе в реална връзка с Христос и тогава ще се изпълнят думите на Апостол Павел „Не аз, а Христос в мен“. По този повод Щайнер дава едно много хубаво тълкувание „ Не аз и моето спасение, а Христос в мен и спасението на света.“ Тук изказващият се спомена, че на злото в лицето на англосаксонските братства може да се противодейства чрез Валдорфската педагогика. Димитър Калев допълни и така наречената Слънчева педагогика, която в последно време се практикува в България.

Следващия коментиращ – Димитър Мангуров беше изключително впечатлен от финала на лекцията на Мартин Атанасов. Той заяви, че две неща от този формат през тези два дена са му направили голямо впечатление. Според

него личният почерк дава смисъл на нашето общуване, а не какво е казал Щайнер. Едното е идеята на Георги Христов за евентуалното носене на етерното тяло на Христос от етерното тяло на Християн Розенкройц и второто изказано от Мартин Атанасов е за спасението на Ариман чрез спасението на етерния двойник в човека. Мартин нарече Ариман наш приятел и това е така понеже за разлика от другите ариманически същества, Ариман знае какво прави и неговите действия са жертвени. Въпросът, който Димитър Мангуров постави за обсъждане пред аудиторията е какви са начините да изкупим ариманическия двойник, каква е неговата същност и как да подходим към него. Идеята, която толкова много развълнува Мартин е, че пътят към Ариман е заварден от етерния двойник. Какво да правим с него?

Димитър Калев предлага да се направи диференциация между Ариман и ариманичен двойник, да се изясни същността на манихейските посвещения, които имат за цел да спасят двойника, а също припомни богомилската легенда как съществата на светлината „наказват“ съществата на тъмнината като преливат част от себе си в тях и това води до преодоляване на съществата на тъмнината като такива. Според Щайнер злото се преодолява само когато доброто влее част от себе си и тогава то се самопреодолява.

Мартин Атанасов пожела да продължи линията на мисли, които Димитър Калев и Йордан Димитров поеха, а именно, че според Рудолф Щайнер спасението на Луцифер може да стане на индивидуално ниво от самия човек, пречиствайки астралното си тяло, а с ариманическия двойник може да се справи само в рамките на една човешка общност. Това, обаче, се отнася за обикновените хора, а посветените са в състояние да се справят сами. Първата стъпка за преодоляване на ариманическия двойник, според лектора е да го разпознаем вътре в себе си, да усетим неговото въздействие в определени моменти. Човек би могъл да заживее заедно с това същество не излъчвайки омраза и неприязън към него, а да го приеме като свой придружител, като свой брат и да му предостави арената на своя собствен прогресивен живот, на която този двойник да може да се изявява. Това е един процес, който въздейства върху двойника и в определен момент води до трансформация. Както преработеното астрално тяло може да се трансформира в нещо друго, така и етерното тяло, заедно с ариманическия двойник би могло да се трансформира. Това нещо друго във външния природен свят може да се сравни с трансформацията, която настъпва с вълка превръщайки се в куче. Това е визуализирано от древните посветени в огромна част от приказките, в които участва вълкът. Последният е образ на етерния двойник на човека. Според Рудолф Щайнер ариманическия двойник може да бъде спасен в рамките на една общност, но само когато в тази общност има един посветен. В днешно време хората имат желание да се събират в общности в които се чувстват добре и това според изказващия се дължи на факта, че в тях все още живеят остатъци от старата групова душа, но с нарастването на индивидуалността на Аза, това ще бъде все по-трудно. От тук възниква необходимостта за достигането до фазата на посвещение на някои личности, което ще предостави възможност за неформалното

просъществуване на тези общности в които ще може да се представи реален шанс за спасяването на ариманическите същества.

Водещият Димитър Калев направи обобщение на казаното до тук като допълни, че третото качество, по което може да бъде разпознат нашият ариманически двойник, това са всички наши болести. Лекуването на болестта може да стане, според методологията на Учителя Беинса Дуно само с едно приятелско, любовно отношение към нея и по този начин се постига трансформиране на ариманическия двойник.

Георги Христов пожела да съобщи един неизвестен за аудиторията факт. Той се състои в следното: ариманическият двойник е едно духовно същество, което е принудено да живее в триизмерния физически свят. И влизайки в него той иска пространствено да се отдели от този, който го носи в себе си. Това е трагедията му. Той има нужда от тялото в неговата триизмерност, но се чувства некомфортно в него. Мечтата на ариманичния двойник е да напусне тялото на човека, да се обективира, той е заинтересован от възкресението на фантома, и от това да бъде помощник на своя приемник.

Димитър Мангуров е напълно съгласен с Георги Христов и иска да добави нещо, което в Антропософията се казва, а също и негов личен опит. Етерният двойник се инкарнира в нас преди раждането. Как действа след това в ретрограден смисъл? Когато в нас се надига желанието някой да умре, нации да бъдат унищожени, това идва от ариманическия двойник. Ариманическият двойник е различен за различните географски области. Например в Америка е много по-страшен, отколкото в Русия, защото там са по-витални. Пътят за спасението на Ариманическия двойник е ние да го отвлечем от привързаността му към смъртта, за да може той заедно с нас да я преодолее, което той иска, обаче само през връзка от нас с фантома – тялото на възкресението.... Инкарнацията на Ариман трябва да бъде посрещната от хората с максимално възможната будност, а тя означава постепенно осмисляне на задачата, която имаме, формиране на тези огромни сили на състрадание и милост, на космична любов на Христовата любов, източник на която е тялото на възкресението. По този начин 12 души трябва да получат посвещението си в този живот. Те са авангарда, който ще застане срещу Антихриста. По-нататък Д. Мангуров изтъкна, че сега задачата ни е да направим видова промяна, това е промяна във формата на съзнание – от абстрактната пуста форма, която имаме всички ние в креативно мислене. Никога досега човек не е бил поставен пред такова изпитание в панорамата на възплътения Антихрист. Човек може да направи грандиозен скок в своето духовно развитие към шестата културна епоха ако защити тази велика метаморфоза. Тя минава през тази трансформация и спасение на етерния двойник. Големият залог на живота пред човека днес е достъпът до етерния Христос, който е носител на вечния живот чрез използване великата тайна на мистерията на Голгота, а именно връзка с тялото на възкресението.

Димитър Калев, след като обобщи казаното до тук, зададе въпрос, отправен към Георги Христов: "Достатъчно ли му е на ариманическия двойник да бъде освободен от този

затвор?"

Георги Христов смята, че ариманическият двойник, след като бъде освободен, влиза в друго направление на еволюцията.

Димитър Мангуров каза, че ние сме тези, които му даваме възможност да излезе от този затвор. Чрез нас двойникът влиза в правомерната еволюция, но тук стои въпросът имаме ли ние вина за неговото изоставане и кога се е формирал. Глас от публиката отговори, че това е станало при пропадането – грехопадението. Ние нямаме вина за грехопадението, но повличайки и него, сега трябва да го изкупим. Според мировите закони трябваше да има грехопадение, за да имаме свобода. Заради свободата сега си изплащаме да освободим двойника и заедно с него Антихриста, който е свързан с тези двойници.

Веселина Радкова разгледа етерния двойник в една по-различна светлина. Тя го свързва с категорията на елементите, които са пленени, за да могат да създават за нас тази действителност. Тя припомни, че етерният двойник е свързан с географското местоположение и когато ние се намираме в друга страна, той се чувства един вид освободен и се проявява по различен начин. Ние трябва да държим в нашето съзнание, че те са тук, за да ни служат и са потомци на същества от другите йерархии. Такава категория са тези същества и те ни противостоят само привидно. Всъщност те не получават това, от което имат нужда, защото ако ние имаме достатъчно контрол над мислите, чувствата и волевите импулси, което всъщност е съдържание на развитата Съзнателна душа, тогава ние спасяваме и самата Земя, което пряко въздейства на всички същества. Те са тези, които са в нашите ръце, а ние сме в ръцете на Христос.

В заключение Димитър Калев направи обобщение на темата и предложи следващата година да бъде продължена, след което Радослава Ангелова благодари на всички за участието и прочете стих от календара на душата от Щайнер. По предложение на участник от публиката бе казана господнята молитва. На края Мартин Атанасов благодари от името на публиката на всички организатори и участници в кръглата маса.

Така завърши тази сесия на кръглата маса. Тръгнахме си, обогатени не само с нови познания, но и с нови запознанства и приятелства, от които, надявам се ще се родят нови интересни идеи и инициативи.

Благодаря ви, скъпи приятели от Варна!

Катя Абаджиева

Двойникът и неговото спасение

Според Рудолф Щайнер злото не възниква само на света, а по волята на Боговете, които „сами създават своите противници“. Това става не за друго, а заради необходимостта от възникването на космическата свобода или правото на избор между алтернативите добро и зло. За тази цел определени и по принцип добри, прогресивни духовни същества са принудени от други, по-висшестоящи такива да паднат от висотата, на която се намират и да започнат да играят ролята на зло. (виж GA 132, 136, 110 и др.) Именно те провокират възникването на злото в по-низшите йерархии, сред които и човешката.

Така се стига до един вид космическа борба между злото – най-общо казано - и доброто, което освен това в лицето на Елохимите се явява и създател на човека. Именно той стои в центъра на тази борба и злото е полезно особено на него с това, че му помага да се изгради и осъзнае себе си като свободна индивидуалност, която от една страна е в състояние да избере пътя на развитие на злото, съзнателно или несъзнателно опълчвайки се на своите божествени родители, а от друга, да поеме пътя на доброто. Той може също така да протегне ръка на злото в името на неговото спасение, играйки ролята на негов спасител и изкупител.

Проявленията на злото на земята са различни, но могат да бъдат сведени главно до две: външно-физически и вътрешно-душевно. Към вторите се отнася действието на Етерния или ариманическият двойник, който обитава етерното тяло на човека, прониквайки в него, както е известно, малко преди часа на раждането. От този момент нататък Двойникът функционира като отделно, самостоятелно Същество, водещо свой живот на гърба на човешкия и отличаващо се със силна воля и интелект, далеч надхвърлящ човешкия. Той, който всъщност се явява проекция на Ариман в рамките на индивидуалното човешко същество, влияе чрез внушения преди всичко на мислите, чието обиталище е именно етерното тяло, а от там и в действията на човека. Оттук колкото по-развит интелектуално е даден човек, толкова по-изтънчени или „научни“ биха могли да бъдат и внушенията на Двойника. По този начин, в зависимост от своя интелект, всеки човек е повлиян в различна степен от него: при един това може да е минимално, както най-вероятно е случаят с Натановата Богородица, а при друг - максимално, стигайки дори до обсебване или сливане на двете индивидуалности, каквито случаи особено на Изток срещат нередко.

Етерният двойник е илюстриран по особено интересен начин във фреската от малкия купол на първия Гьотеанум в Дорнах, Швейцария. (Фиг. 1) Като цяло тази фреска представлява поредица от изображения на представителите на 3-та, 4-та, 5-та и 6-та Следатлантски културни епохи, чиито прототипи са създадени от Рудолф Щайнер и изработени от различни художници. Славянинът, който е представител на 6-тата, бъдещата културна епоха, е позициониран най-вляво в непосредствена близост до Христос. Той се намира в подножието на една едра синя ангелска фигура, облечен е в розово и държи син кръст със седем звезди в лявата си ръка. С дясната сякаш прегръща друга, подобна на неговата

розова, но малко по-мрачна фигура с широко отворени очи. Именно нея Рудолф Щайнер трябва да е определил като *Етерния двойник*. Забележително е, че тя в ни най-малка степен не прилича на Ариман, а носи чисто човешки черти със съзнателен и концентриран човешки поглед. Изглежда, че славянинът стои редом до някой свой събрат.

Фиг. 1

Вдясно от двамата на нивото на синия ангел се извисяват едрите фигури на Луцифер и Ариман. Последният носи типичните за него черти, а насреща му е противоборстващият Луцифер. Той е оцветен в ярко червено, с едра глава, високо чело и леко прибрана навътре брадичка. Погледът му спокойно и внимателно е насочен към брадичката на Ариман, който пък от своя страна е тъмен, почти черен и с черти на главата, които са точно обратните на тези на Луцифер. Брадичката му е с характерното заостряне, силно издадена напред, челото е ниско, а очите са малки и злобни, опитващи се да се впият в тези на Луцифер.¹ Важно е да се отбележи и това, че тъмната долна част на фигурата на

Фиг. 2

¹ На друго изображение, лично изработено от Рудолф Щайнер, се вижда как Луцифер тенденциозно отбягва този поглед!

Ариман слиза и се извива към етерния Двойник и славянина, чрез което показва връзката си с тях.

По отношение на фигурата на Ариман особено отличителна е *двукомпонентността* на неговата глава. (Фиг. 2) Не случайно тя се състои не от една, а от две, вписани една в друга, идентични глави! Детайлът не може да е своеволна или просто художествена приумица на Рудолф Щайнер, по чиято скица е нарисувана, а нещо, което явно има дълбок смисъл. Най-вероятно става въпрос за художественото отражение на начина на действие на Ариман, който, както казахме, се вмъква и влияе вътрешно в човешкия организъм като един втори организъм. Това става по-специално в неговата етерна част и при поддаване на влиянието му, което е преди всичко мисловно, дори физическият организъм на човека може да придобие ариманически черти. Това се отнася особено за главата, която в крайни, но не толкова рядко срещащи се случаи, може да приеме ариманическа форма, както много пъти е рисувана или скулптурирана от Рудолф Щайнер (виж например Ариман 1 и 2, скулптуриран в Дорнах).

С други думи, въпросното изображение олицетворява начина действие на ариманическия Етерен двойник, който се вмъква в човешкия организъм и влияе върху главата чрез мислите. Тези мисли сякаш се нашепват в ухото от страни, от където идва необходимостта главата да се изобрази в *профил*. Така и двете глави на Ариман са изобразени в профил, каквито са и всички останали негови глави, изработени от Рудолф Щайнер. За разлика от това Луцифер обикновено се изобразява в анфас, какъвто е случаят с двете негови фигури от дървената статуя „Представителя на човечеството“ в Дорнах, Швейцария.

Така човек, който повече или по-малко е повлиян от Етерния двойник, представлява една двойственост, която той в общия случай не може да различи или по-точно, не може да различи своите мисли от тези на Двойника! Без да подозира той е един вид „две в едно“, което ултимативно може да доведе до изличаването на неговата индивидуалност от ариманическата. Това обаче е неблагоприятно и за самият Двойник, защото, както е известно, при смъртта или малко преди нея той трябва да напусне етерното тяло на своя носител и да се върне в първоначалното си елементарно състояние, нещо, което му носи разочарование!

Не случайно в *профил* е изобразена и фигурата на Етерния двойник на следната рисунка от Рудолф Щайнер, послужила за основа на въпросната фреска в Дорнах. (Фиг. 3) Тя е една от най-майсторските художествени творби на Рудолф Щайнер, изобразяваща представителя на Шестата или славянската епоха в прекрасен розов цвят. Това загатва именно етерното тяло на човека, което на ясновиждащия поглед се разкрива в розово. Отляво, наполовина в него прониква Двойникът, което показва неговото местообитание в етерното тяло на човека. Той е изобразен в профил с глава, която е точно на нивото на главата или ухото на славянина. Показва споменатия начин на въздействие като едно нашепване на мисли. В случая обаче е забележително, че тя не носи характерните ариманически черти със силно издадена напред, заострена брадичка, ниско чело, впити скули, за-

Фиг. 3

стри уши и т.н., а изглежда напълно човешки, наподобявайки чертите на славянина с подстригана на черта коса. Вместо впити скули, изненадващо, тя дори има пълни бузи, което дори придава на изражението миловиден вид. (Фиг. 4)

Фиг. 4

Може да се каже, че славянинът и неговият Двойник представляват едно общо цяло или тяло, което е наполовина розово, наполовина черно-индигово. Двете части хармонично стоят една до друга, взаимно подсилвайки се цветово, подобно на двете завихрени една в друга черна и бяла капки от символа Ин-Ян.

Припомняйки, ще кажем, колко различно е представен Двойникът върху фреската в малкия купол на първия Гьотеанум. Там той има още по-очовечени черти от тези на току-що разгледания Двойник като не се знае, дали промяната е станала по идея на художника или на Рудолф Щайнер. За смисъла на целия мотив, доколкото ни е известно, също не се знае нищо от Рудолф Щайнер, но от всичко дотук личи, че по всяка вероятност става въпрос не просто за Етерния двойник на представителя на Шестата или Славянската културна епоха, а неговото *спасение или изкупление*. Или с други думи, представен е спасеният Двойник или спасеното зло от страна на човека, в чието име то е създадено.

С това най-вероятно е свързан фактът, че цветът на фигурата на Двойника в долната част се слива с фигурата

на огромния син ангел. Този признак, както и пряката връзка между двамата показва, че между тях има нещо общо. Нежно синьо нюансираният ангел сякаш излъчва светлина и с ръце оформя една област пред себе си, която долу стига до хоризонталната част на розовия кръст, а отгоре е ограничена от главата на едно опитващо се да излети кентавъро-подобно същество. Цветът на последното и лъчите, които се излъчват от неговите седем крайници (четири предни и три задни), показват връзката му със седемте рози от кръста на славянина. И имайки предвид, че последните са символ на пречистената кръв на човека, в която бушуват страстите, тогава трябва да приемем, че това същество носи луциферически характер. С други думи, кентавърът е луциферическо същество или остатък от пречистеното астрално тяло на човека, чиято изява или полет нагоре синьото ангелско същество възпира.

Синият ангел от своя страна изглежда има нещо общо с пречистеното физическо тяло на славянина, както и със свързания с него Етерен Двойник. Това личи от неговата дясна ръка, която се протяга напред точно на нивото на хоризонталната част на кръста. Тя сякаш се явява нейно продължение, а цветът ѝ е същият като на ангела.² Фактът, че кръстът символизира физическо-етерния организъм на човека показва, че ангелът има общо именно с него, както и с Двойника. Вероятно той се явява следствие от определена физическо-етерна трансформация на съвкупността човешко физическо-етерно тяло – Двойник и е свързан със спасението на Двойника. Вероятно не е случайно и това, че сцената се разиграва на златен фон с формата на човешко сърце.

Според Рудолф Щайнер спасението на Ариман може да стане най-лесно в рамките на една човешка група или общност. Тя обаче, трябва да разполага с реални отношения с духовния свят, което е възможно чрез преминаването

2 Това се вижда по-добре на рисунката на Рудолф Щайнер, отколкото на фреската в купола, където детайлът не е подчертан добре. Също така прави впечатление еднаквият червен цвят на розите и кентавъра, което показва връзката между тях.

през действително или легитимно посвещение като това на днешните истински розенкройцери или древните манихеи и богомили. Външната социална форма на живот на последните не случайно е била именно тази на общността, а предметът на дейност - злото. Чрез посвещението се стига до степените Имагинация, Инспирация и Интуиция, които според Рудолф Щайнер са предпоставка за спасението на ариманическия Двойник или с други думи за спасението на Ариман. По въпроса Рудолф Щайнер казва следното:

„Ариман иска да похити правилното човешко мислене и да превърне човека в механичен изпълнител било като разумна машина, било като верен поданик на сложен държавен апарат. .... Ако обаче в сетивното си познание вложим не друго, а Христовия импулс, ако вложим в него нов духовен живот, ако пробудим в себе си Имагинацията, Инспирацията и Интуицията, тогава ще спасим Ариман. .... Всеки материалистично мислещ човек, който стенографира или работи с пишеща машина (или компютър в наши дни – бел. авт.), навлиза дълбоко в ариманическия елемент. Разберете добре, че в случая не става въпрос за формалното отрицание или нанасянето на „съкрушителен“ и „окончателен“ удар върху настъпващата демонизация. Всичко опира до това, да бъдат спасени самите демони.“ Лекция от 23.12.1911.

Така е ясно, че освен в една общност, отделни, стигащи до посвещението хора също могат да спасят Ариман или най-общо казано, злото на индивидуално ниво, което най-вероятно е илюстрирано върху фреската в първия Гьотеанум. Може би, те предварително трябва да усещат, а после да осъзнават влиянието на Двойника в самите себе си, с помощта на антропософията. Едва след това могат да влязат в определени реални, спасителни отношения с Двойника, което накрая чрез посвещението води до щастлив развой и за двете страни. Без антропософията, която единствено говори за него, разпознаването, както и спасението на Двойника на индивидуално ниво е невъзможно! Създаването на истинската общност на духовна основа тръгва именно от индивида, посветен в тайните на злото или Двойника и неговото изцеление.

Мартин Атанасов

Тема с продължение: ПРОШКАТА - БОЖЕСТВЕННОТО В ЧОВЕКА

“А Исус казваше: Отче, прости им, защото не знаят що правят”

Евангелие на Лука, гл.23, ст.34.

Днешният човек с развиваща се Съзнателна душа и ако е духовно просветен, може да се стреми към идеалите на **християнския импулс за любов към всички същества, към цялото творение**. Главно условие за това е една от най-трудно постижимите добродетели, развиваща духовните сили – прощката.

Имаме пред себе си два велики примера – единият са думите на Христос при Мистерията на Голгота и разпъването му на кръста. Един Бог, който изтърпя в тялото на Исус най-страшните мъки и смърт, можа да прости на своите мъчителите с думите: **“Отче, прости им, защото не знаят що правят”**.

Другият пример е част от единствената молитва, дадена от самия Христос на учениците му, за да се молят за духовното си усъвършенстване всеки ден: **“... и прости нам дълговете ни, както и ние прощаваме на длъжниците си. . .”** Ако тази молитва не се казва механично, а с дълбоко чувство на вяра и единение с божественото, с Бога - тя също е път за постигане на прощката. Човек получава сила **да прощава и да благодари** за всичко, което получава.

Но, днес ние сме в епохата на най-развития материализъм, епоха, изпълнена с атеизъм, водещ до безнаказаност, агресия, насилие, нетърпимост, негативни енергии. Сега сме във време на началното развитие на Духовната /Съзнателна/ душа на човека. Индивидът често има силен Аз, но не облагороден, не достатъчно подтиснат, който се изявява с егоизъм, себелюбие, себе изтъкване.

Ето защо, за да се развият морално-етичните ценности, да се възпитат или самовъзпитат добродетели и особено да се постигне прощката е необходима дълга подготовка и предварителни условия.

Още в детска възраст е необходимо да се възпитава у децата **положително отношение** към хората и външната действителност. Да се научат да виждат и търсят у всеки човек **доброто**, да не критикуват необосновано, без да са размислили дали тяхното мнение е най-правилното, да не са агресивни и изпълнени с негативна енергия и отрицание.

Необходимо е постигане на някои качества и добродетели, за да се стигне до прощката, а те са: търпение, добронамереност, състрадание, смирение, жертвоготовност, благоговение /почит/, готовност за жертвено служене.

За хората, търсещи духовно познание и път за духовен растеж антропософията дава цялостен мироглед с дълбоко християнско знание и път за постигане на добродетели и морално-етични ценности.

Ето някои от тях:

Търпение. Търпението е трудно за усвояване, както за възпитание на децата, така и за самовъзпитание, особено при млади хора. В днешния забързан живот, със заливаща ни информация и реклами, времето не стига за нищо. Търпението е това, което обединява силите на Духа. Нетърпението води до необмислени действия, припряност, прибързаност, понякога и грубост. И като последствие - грешки в поведението спрямо хората, негативна енергия. Единствено чрез търпение можем да проникнем в душата и проблемите на другия човек. Това е необходимо, за да можем да простим, ако ни обиди или причини зло. Д-р Рудолф Щайнер препоръчва да се усамотим поне за пет минути на ден в тишина и мълчание и да си направим обективна самооценка - къде сме сгрешили, кого сме огорчили при избухване или нетърпение. Тогава трябва непременно да му се извиним и да поискаме да ни прости. Така се стремим да не повтаряме грешките. Най-ценните резултати, най-значимите постижения по пътя на проникновеното духовното познание се постигат с търпение.

Състрадание /съучастие/. Състраданието блика от любящото сърце, което изживява болката и страданието на друга личност като свои, собствени. За един лекар е трудно да се изолира от болките на пациентите си, особено ако ги изживява емоционално. Казвам го от личен опит. Моята племенница е трета година студентка по медицина и искаше да става педиатър. Успях да я разубедея, защото е много чувствителна, а най-трудно се понасят болките на децата.

Състраданието обединява хората в общност на взаимна помощ. Ние сме свидетели на такава взаимна подкрепа при земетресения, атентати и пр.

Духовното познание ни разкрива, че изпитвайки състрадание ние не загубваме своята независимост и правилното разсъждение. Състраданието е добродетел на духовно извисената личност и често е интуитивно. Съучастието увеличава духовната ни сила. Чрез тази сила ние сме в състояние да помагаме на друга личност да преодолее страданието, болката, **за да понесе по-леко съдбата си**. А лицето, изпитващо състрадание, получава огромно удовлетворение,

че страдащият ще понесе достойно своята болка и в крайна сметка своята карма. Д-р Рудолф Щайнер пише: "Където в живота се ражда любов и състрадание, там се чувства възлещеното влияние на Духа, пронизващ сетивния свят".

Добронамереност /вежливост, учтивост/. Тази добродетел е много важна за укрепване на душата. Учтивостта обикновено се разбира като добро възпитание. Но добронамереност означава уважение към другата личност, която също притежава божествен Дух. Вежливостта не трябва да се разбира като лицемерно външно поведение за по-лесно общуване. Тя е особено важна като противовес на грубостта, безпардонността и агресивното поведение, така често срещани днес у много хора, даже и у деца с недобро възпитание. Добре е малкото дете да бъде научено да казва при първите си думи, освен "мама" - "моля", "прощавай" и "благодаря". Тактичността е начин да се даде възможност на другия човек да ти се открие, да ти се довери. Тя дава много възможности за сърдечна привързаност и приятелство. Това е особено необходимо днес за всеки човек, за да живее спокойно и уравновесено.

Жертвоготовност /самоотверженост/. Жертвоготовност е да заглушиш егоизма си и да дадеш на друго същество, или на много хора, нещо от себе си, понякога **даже живота си**. Не е силен този, който само получава, а този, който дава свободно, от любов, без да е задължен. И колкото повече раздава човек от себе си материални блага, познания, енергия, духовни блага, толкова повече получава такива от Духовния свят. **Това е неотменим космичен закон.** Пред нас е великият пример, единствен по рода си в човешката история и еволюция, за саможертвата на един Бог – Христос, за цялото човечество. Друг пример е ранната смърт на д-р Рудолф Щайнер, който се жертва съзнателно като по цялата карма на Антропософското общество.

Смирение. Това е много трудна добродетел, но важна за съвременния човек. Защото днес много хора считат, че в днешния свят преуспява самоизтъкването, себичността, даже агресивността. Смирието изисква нашето Себе да се овладява и отдръпва в сянка, особено когато ни се иска да блеснем със своите успехи, резултати, дарования, слава и да търсим признание за тях. Тази добродетел ни позволява да осъзнаем, че все още сме далеч от истинското съвършенство. Ако всеки ден си правим самооценка, разбираме своите грешки и се стремим да не сме тщеславни, самолюбиви и суетни, за да имаме духовен напредък. Поетът Михаил Кендеров пише: "През деня прегазена тревичка – в мълчанието растна и досягам с духа си всичко". В духовната наука се казва, че висините на Духа могат да бъдат превзети само, ако се мине **през портите на смирието**. Никой не може да стигне до истинско духовно познание, без да изпита смирение пред него.

Благоговение /почит, преклонение/. В днешната материалистична култура тази добродетел трудно се придобива. Много хора нямат понятие какво е това благоговение, почит, особено атеистите и неверниците. Защото не може да изпитва благоговение човек, който не вярва в нищо, даже в Бога. Тя е позабравена добродетел и сякаш оставена в миналото. **А благоговението е една от най-висшите добро-**

детели на истински духовната, силна личност. Благоговението е преди всичко преклонение пред Бог, пред Христос, пред духовните водачи на човечеството, а също и пред Духа на друга индивидуалност, заслужаваща почит. Аз изпитвам преклонение пред писателката и един от пионерите на въвеждането и разпространението на антропософията у нас - Вера Гюлгелиева. Тя ме въведе в Духовната наука, която промени живота ми, даде ми цел и смисъл. В благоговението блясва живото мислене, чрез което Духът ни се открива. Д-р Рудолф Щайнер пише: "Чувството на почит – това е възвишена, магнетична сила, издигаща ни до най-високите сфери на свръхсетивния живот. . . Без това чувство не може нищо да се постигне".

ПРОШКАТА

Разгледахме различни добродетели, като подготовка за постигане на прошката. Защото тя не е само добродетел или морално качество, а огромна духовна сила, която ни издига в развитието и усъвършенстването. Духовно развитата личност е готова да прости като прониква в душата и разбира друга индивидуалност, нанесла ѝ обида или зла постъпка. Това е възможността да разберем характера и проблемите на друг човек като свои. Всяка несправедливост, неправда, обида извършена към друг човек, също преживяваме като свои. Великодушие е умението да прощавате на тези, които са ни навредили, огорчили. Затова може да се каже, че **прошката е толкова възвишена постъпка, че е Божествена сила**

у човека. Затова на прошката е посветен прекрасен християнски празник на всеопрощението - Неделя сиропустна / Заговезни/. Обикновено по-младите хора /с повече грешки/ искат прошка от по-старите личности, ако съзнателно или несъзнателно са ги обидили с нещо през изтеклата година. По стара традиция на този ден човек иска прошка от всички свои близки, приятели и други хора за допуснати грешки спрямо тях. Прощката е стимул, даващ възможност за разширяване кръга на приятели, близки, на хората които обичаме и обхващаме с нашия Аз. Благодарността също развива духовни сили у човека. На нея е посветен голям празник – "Ден на благодарността".

Изтъкнатият учен, известният антропософ Сергей Прокофиев написа безценна книга за духовната сила на прошката - "Окултното значение на прошката". Ще цитирам важен пасаж от тази книга: "В резултат на активизираната от индивидуалния Аз морална воля, която и предизвиква самия акт на прошката – т.е. **съзнателното забравяне на причиненото ни зло или несправедливост** – в непрекъсващия поток на паметта, който пронизва нашия Аз и носи нашето Азово съзнание, се образува нещо като "незапълнено от паметта пространство", в което тогава може да се излее субстанцията на Висшия Аз или **Духа – Себе, която**

преобразява всяко зло". Така човешкият Аз постепенно се преобразява и одухотворява. Да се стремим да прощаваме на всеки и винаги - това ни издига чак до Висшия ни Аз. Ето защо прошката дава огромна сила за духовен растеж.

За хората с развита Съзнателна душа, търсещи духовно познание, антропософията дава това знание, проникнато от християнски морал и ценности. За такива хора не външните закони налагат справедливост, а вътрешните интуиции за морални постъпки по свободна воля. Тези личности според д-р Рудолф Щайнер са етични индивидуалисти, които действат със свободен Дух, с идеи от интуициите. "Едно действие е свободно, когато е отражение на идейна интуиция при етичен индивидуалист" – пише д-р Р.Щайнер в най-известната

си книга "Философия на свободата". В бъдещите епохи всички мои книги може да изчезнат, или се забравят, но "Философия на свободата" ще остане, е казал още д-р Щайнер.

За духовно издигната личност можем да говорим тогава, когато тя не само прощава винаги и на всекиго, но даже и поема част от кармата на този, който я е обидил или и е сторил зло. **Такава личност, приела Христовия импулс в сърцето си**, се учи да носи не само своите болки и страдания, но и да облекчава част от мъките и изпитанията на други индивидуалности, които трудно понасят своята карма.

Сергей Прокофиев пише в книгата си за прошката: "Цялата острота на проблема за прошката в наше време е същевременно отражение на

необходимостта от ново, съзнателно отношение към Христос и свързаното с това разкриване на **висшия духовен смисъл и мировата мисия на прошката**, като това е възможно днес чрез съвременната Духовна наука или Антропософия".

д-р Иванка Кирова

Рембранд - „Завръщането на блудния син“

СЪОБЩЕНИЕ

На 23 и 24 септември в София ще гостува Гизела Тример – пастор и член на ръководството на Християнската общност. Тя ще ни запознае с основаването на Християнската общност, с новото богослужение и тайнствата. Освен това ще изнесе две служби заедно със своя асистент – на руски и английски език. Повече подробности очаквайте на антропософския сайт в началото на септември. Препоръчително е да се прочете книгата на Фр. Рителмайер „Моите срещи с Рудолф Щайнер“.

АНТРОПОСОФСКИ ГРУПИ

ВАРНА

Антропософска група
„**Михаилова ковачница**“
Радослава Ангелова
тел. 0878 478 638

Група „**Духът на Петдесетница**“
Веселина Радкова
тел. 0888 515 174
Радослава Ангелова

ПЛЕВЕН

Антропософска група „**Светилник**“
Галина Трифонова
тел. (064) 840 564; 0888 632 206

СОФИЯ

Група „**Михаил**“
Лалка Фингарова, тел. (02) 868 99 49;
0888 263 741

Антропософски кръг „**Аристотел**“
Доц. д-р Иванка Кирова,
тел. (02) 831 78 74

Група „**Рудолф Щайнер**“
Александър Бояджиев
тел. 0888 406 095

Група за художествена работа с
Мистерийните драми
Христо Маринов: 0879 058 241

Група „**Ариадна**“
Диана Ботушарова
тел. (02) 840 7643; 0879 923 866

Група „**ЛОГОС**“
Константин Йорданов
тел. 0894 515 355

Група „**Космософия**“
Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35

Курсове по антропософска социална арт-терапия

За връзка:
Снежана Бечева 0887 049 946
Вихра Калапишева 0887 152 335.
Нина Стамова 0886 214 803

СТАРА ЗАГОРА

Група „**Антропос-С София**“
Дора Петрова, тел. (042) 643 500
Група „**Рудолф Щайнер**“
Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509

Група „**Клуб на родителите**“
Иглика Ангелова, тел. 0885 910 339,
Социална художествена терапия
„**Дъгата на Дочка**“
Дора Петрова, тел. (042) 643 500

ТЪРГОВИЩЕ

Група по лечебна педагогика
Константин Адамов
тел.: (0601) 811 07; (0899) 609 516

ЯМБОЛ

Група „**Светлина**“
д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057

Петдесетница – Н.Зомбарт

Петдесетница

Тя идва със небесен гръм
и огнени езици се извиат.
Апостоли говорят. Сякаш в сън,
велики тайни се разкриват.

Души, които бяхте на Земята,
отново да ви призовем,
за вашата родина свята -
поклон и обич да дадем.

Светият Дух във нас ли свети?
Достойни ли сме ние днес?
Забравихме ли вашите завети
и чуваме ли блага вест?

Небето цялото сияе.
Прекрасни са звездите пак,
но може ли човек да знае,
как да не го застигне мрак?

Христовият импулс в душите,
ни носи вяра и любов
и благословени ще са дните
на всеки, който е готов

по пътя труден да поеме
и да издига своя Аз.
В сърцето обичта да вземе
и да направи Храм за вас.

Вихра Калапишева
2 юни 2017 г.

ФОНД за НАБИРАНЕ на СРЕДСТВА за закупуване на Антропософски дом в София (към АОБ)

Дарителски сметки:
BGL BG24UNCR76301075590031
USD BG10UNCR76301175509595
EUR BG07UNCR76301475508630

Текуща наличност: 3545 лв.
За контакти:
Георги Акабалиев – 0878 398 509
Александър Бояджиев – 0888 406 095
БЛАГОДАРИМ !

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Христина Ангелова
Веселина Велкова
Диана Ботушарова
Юлия Стоянова
Георги Акабалиев
Тел: 0889 291988; 0897 728885
e-mail: vestnik@aobg.org
уебсайт: www.aobg.org

Отговорност за съдържанието на
публикуваните материали носят
единствено техните автори.